

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล
เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวน
คณะกรรมการธิการสามัญประจำสภา

สุกัญญา หอมชื่นชม

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร "การพัฒนานักบริหารระดับสูง" รุ่นที่ ๑
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะได้รับ
การประเมินให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙

สำนักพัฒนาบุคลากร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๗

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วันที่...../...../.....
เลขทะเบียน.....
เลขหมู่.....

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล
เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวน
คณะกรรมการสภาสามัญประจำสภา

สุกัญญา หอมชื่นชม

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร “การพัฒนานักบริหารระดับสูง” รุ่นที่ ๑
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะได้รับ
การประเมินให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา
สำนักพัฒนาบุคลากร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๗

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำสภาและเพื่อศึกษาระบบคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาประเทศ โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัยเฉพาะสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเผยแพร่ไว้เป็นภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาตามขอบเขตการศึกษามีจำนวน ๓๖ ประเทศ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) อาศัยโปรแกรม SPSS+ เป็นเครื่องมือรวมทั้งใช้การวิเคราะห์ Simple Linear Regression และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ทำการศึกษาจากกรอบแนวคิดมี ๔ ตัวแปร ได้แก่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑), จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา (X๒), จำนวนประชากร (X๓), และจำนวนกระทรวง (X๔), โดยมีจำนวนคณะกรรมการประจำสภา (Y) เป็นตัวแปรตาม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำสภา มีเพียงปัจจัยเดียว ได้แก่ จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา (X๒) โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทางบวก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ (๙๙%) ผลการศึกษาวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรไทยมีจำนวนสูงมาก หากไม่นับสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์และไนจีเรีย รัฐสภาไทยจะมีจำนวนคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด (๓๑ คณะ) จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรนานาประเทศได้ข้อเสนอแนะให้สภาผู้แทนราษฎรไทยทบทวนบทบาทการทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ โดยเสนอแนะให้การพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรกระทำโดยคณะกรรมการประจำสภาแทนที่จะกระทำโดยคณะกรรมการวิสามัญเช่นปัจจุบันที่กระทำอยู่ เพื่อความต่อเนื่องของการติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายรัฐบาล และเพื่อสะท้อนถึงหลักการปกครองรูปแบบตัวแทนของประชาชน เพื่อให้การตรากฎหมายบังคับใช้กับประชาชนทั้งประเทศกระทำโดยผู้แทนของประชาชนอย่างแท้จริง และเสนอแนะให้คณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนกรรมการในคณะที่แตกต่างกันตามภารกิจหน้าที่ของแต่ละคณะที่มีขอบเขตหน้าที่และความสำคัญเร่งด่วนที่แตกต่างกัน เพื่อให้การทำงานของกรรมการแต่ละคณะไม่มากหรือน้อยจนเกินไปและเพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการประจำสภาผู้แทนราษฎรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการระบุนกระทรวง/หน่วยงานที่แต่ละคณะกรรมการจะดูแล

ตรวจสอบไว้ในข้อบังคับให้ชัดเจนเพื่อมิให้เกิดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกันซึ่งก่อให้เกิดการ
สิ้นเปลืองทั้งงบประมาณและเวลาทั้งผู้มาชี้แจงและกรรมาธิการ

สารบัญ		หน้า
บทคัดย่อ		(๑)-(๒)
สารบัญ		(๓)-(๖)
สารบัญตาราง		(๗)
สารบัญแผนภาพ		(๘)
บทที่ ๑ บทนำ		
๑.๑	ความสำคัญของปัญหา	๑-๓
๑.๒	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
๑.๓	ข้อจำกัดและขอบเขตวิธีการศึกษา	๔-๕
๑.๔	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕-๖
๑.๕	นิยามศัพท์	๖
๑.๖	ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	๖
บทที่ ๒ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา		
๒.๑	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	๗
๒.๑.๑	หลักการพื้นฐานว่าด้วยการแยกอำนาจและความเป็นอิสระ ของรัฐสภา	๗
๒.๑.๑.๑	หลักแบ่งแยกอำนาจ	๗-๙
๒.๑.๑.๒	ความเป็นอิสระของรัฐสภา	๙-๑๐
๒.๑.๒	แนวคิดของการมีระบบผู้แทนหรือสภาผู้แทนราษฎร	๑๐-๑๑
๒.๒	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑-๑๓
๒.๓	กรอบแนวคิดในการศึกษา	๑๓
๒.๓.๑	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑)	๑๔
๒.๓.๒	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา (X๒)	๑๔
๒.๓.๓	จำนวนประชากร (X๓)	๑๔-๑๕
๒.๓.๔	จำนวนกระทรวง (X๔)	๑๕-๑๖

บทที่ ๓ คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทยและต่างประเทศ

๓.๑	คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย	๑๗-๑๙
๓.๒	คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาต่างประเทศ	๑๙
๓.๒.๑	แคนาดา	๑๙-๒๐
๓.๒.๒	ออสเตรเลีย	๒๑-๒๒
๓.๒.๓	กัมพูชา	๒๒
๓.๒.๔	ฟิลิปปินส์	๒๒-๒๔
๓.๒.๕	ญี่ปุ่น	๒๔-๒๕
๓.๒.๖	อเมริกา	๒๕-๒๗
๓.๒.๗	อังกฤษ	๒๗-๒๙
๓.๒.๘	ฝรั่งเศส	๒๙-๓๐
๓.๓	ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ทำการวิเคราะห์	๓๑-๓๖

บทที่ ๔ ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวน**คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา**

๔.๑	ข้อมูลเชิงสถิติกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	๓๗
๔.๒	ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวน คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา	๔๐
๔.๒.๑	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑) กับจำนวนคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา (Y)	๔๐
๔.๒.๒	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่ง ในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมาธิการ สามัญประจำสภา (Y)	๔๑
๔.๒.๓	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร (X๓) กับจำนวน คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา (Y)	๔๑-๔๒
๔.๒.๔	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกระทรวง (X๔) กับจำนวน คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา (Y)	๔๒-๔๓

หน้า

บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑	บทสรุป	๔๔
๕.๒	ข้อเสนอแนะ	๔๕-๔๖
๕.๓	งานวิจัยในอนาคต	๔๗
บรรณานุกรม		๔๘-๕๑
ภาคผนวก		๕๒
ภาคผนวก ก	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรแคนาดา	๕๓-๕๔
ภาคผนวก ข	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลีย	๕๕-๕๖
ภาคผนวก ค	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรกัมพูชา	๕๖
ภาคผนวก ง	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์	๕๗-๕๘
ภาคผนวก จ	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่น	๕๙
ภาคผนวก ฉ	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา	๖๐
ภาคผนวก ช	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ	๖๑-๖๒
ภาคผนวก ซ	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส	๖๓
ภาคผนวก ฌ	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย	๖๔

LIART

หน้า

ภาคผนวก ก	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรนอร์เวย์	๖๕
ภาคผนวก ข	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์	๖๖
ภาคผนวก ค	คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรเนเธอร์แลนด์	๖๗
ประวัติผู้เขียน		๖๘-๖๙

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ : ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ทำการวิเคราะห์	๓๑-๓๖
ตารางที่ ๔.๑ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนสภา	๓๗
ตารางที่ ๔.๒ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓๗-๓๘
ตารางที่ ๔.๓ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	๓๘
ตารางที่ ๔.๔ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนคณะกรรมการสามัญ	๓๙
ตารางที่ ๔.๕ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนประชากร	๓๙
ตารางที่ ๔.๖ : ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)	๔๐
ตารางที่ ๔.๗ : ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)	๔๑
ตารางที่ ๔.๘ : ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร (X๓) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)	๔๒

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ ๒.๑ :	กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวน คณะกรรมการการสามัญกับจำนวนคณะกรรมการการสามัญ	๑๖
แผนภาพที่ ๔.๑ :	ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ จำนวนคณะกรรมการการสามัญกับจำนวนคณะกรรมการการสามัญ	๔๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑. ความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากกว่า ๗๐ ปี โดยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และแบ่งอำนาจในการปกครองประเทศออกเป็น ๓ ฝ่ายสำคัญ ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และฝ่ายนิติบัญญัติ ในการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐธรรมนูญหลายฉบับของไทยจะบัญญัติให้มีรัฐสภาเพื่อเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติของชาติ และให้มีการเลือกผู้แทนของประชาชนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติแทนประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ รัฐธรรมนูญบางฉบับก็บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพียงสภาเดียว บางฉบับก็บัญญัติให้ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เป็นต้น

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คน เป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน ๑๐๐ คน และมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน และสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง จำนวน ๒๐๐ คน และเนื่องจากงานของสภามีปริมาณมาก การที่จะให้สมาชิกทั้งหมดมาร่วมประชุมกัน เพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องทุกเรื่องพร้อมกันย่อมทำให้งานของสภา มีความล่าช้า และพิจารณาเรื่องได้ไม่ละเอียดเท่าที่ควร เพื่อให้การทำงานของสมาชิกรัฐสภาได้มีการลงลึกในประเด็นที่ศึกษา จึงได้มีแนวคิดการตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละสภา ที่จะรวมสมาชิกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไว้ด้วยกัน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาศึกษาสอบสวนเรื่องที่สภามอบหมายโดยละเอียด แล้วรายงานต่อสภาที่สังกัด

ในอดีตที่ผ่านมา จำนวนคณะกรรมการสามัญและจำนวนกรรมการสามัญในคณะมีจำนวนแปรเปลี่ยนไปตามบทบัญญัติในข้อบังคับการประชุมสภาแต่ละฉบับ อาทิเช่น ข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ และข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๗ บัญญัติให้มีจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา

จำนวน ๑๑ คณะ คณะละ ๑๙ คน^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อ
 บังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้มีจำนวนคณะกรรมการสามัญ
 ประจำสภา จำนวน ๒๓ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการจำนวน ๑๗ คน^๒

แนวโน้มของจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
 ต่อเนื่องมาตลอด ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
 และการปรับเพิ่มจำนวนกระทรวง ทบวง กรม ที่ทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติเล็งเห็นว่าควรจะต้องมีการ
 ปรับเพิ่มจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพื่อให้ทำหน้าที่ตรวจสอบได้ครอบคลุมการ
 ทำงานของฝ่ายบริหาร อย่างไรก็ตามการพิจารณาจากข้อเท็จจริงจะพบว่าจำนวนคณะกรรมการ
 สามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ชุดปัจจุบันที่มีจำนวนสูงถึง ๓๑ คณะมีจำนวนมากเกินกว่า
 กระทรวงในฝ่ายบริหารและเพิ่มขึ้นถึง ๙ คณะจากสภาชุดก่อนที่มีจำนวนคณะกรรมการสามัญ
 ประจำสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒๓ คณะ คิดเป็นร้อยละที่เพิ่มขึ้นถึงเกือบ ๔๐% และเมื่อ
 เปรียบเทียบกับจำนวนคณะกรรมการสามัญประเทศต่าง ๆ จะพบว่าจำนวนคณะกรรมการ
 สามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยมีจำนวนสูงมาก สูงกว่าหลาย ๆ ประเทศที่มีจำนวน
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใกล้เคียงกับประเทศไทย หากพิจารณาถึงที่มาของการปรับเพิ่มจำนวน
 คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ข้อเท็จจริงที่พบคงปฏิเสธไม่ได้ว่างบประมาณที่
 คณะกรรมการแต่ละคณะที่จะได้รับในจำนวนมาก เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ตำแหน่งประธาน
 คณะกรรมการจะได้รับที่สูงกว่ากรรมการโดยทั่วไป เกียรติประวัติในการทำหน้าที่ด้าน
 นิติบัญญัติ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เพิ่มขึ้น และการจัดสรรตำแหน่งต่างๆ ในฝ่ายบริหาร
 ที่ไม่เพียงพอให้กับระดับแกนนำในพรรคเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ชุดปัจจุบัน ร่างข้อบังคับให้บัญญัติจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรสูงมาก
 ถึง ๓๑ คณะ จนเกิดมีกระแสวิพากษ์ถึงเรื่องจำนวนคณะกรรมการที่สูงมากเป็นประวัติการณ์
 ของการปกครองในระบบรัฐสภาไทย ยิ่งเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่จัดสรรให้กับคณะกรรมการ
 สามัญประจำสภาแต่ละคณะแล้ว โดยเฉพาะงบประมาณด้านการศึกษาดูงานต่างประเทศของ
 คณะกรรมการสามัญปีละ ๕ บาทต่อคณะยังไม่รวมงบประมาณส่วนอื่นอีกจำนวนมาก อาทิเช่น

^๑ ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย, ข้อบังคับการประชุมสภาเปรียบเทียบ, ๒๕๓๖ -
 ๒๕๑๗, หน้า ๑๔๙/๑.

^๒ กองการประชุม, เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕
 และข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๓๔ - ๓๕.

งบประมาณภายในประเทศ งบรับรอง เป็นต้น ทำให้มองว่าคณะกรรมการสามัญประจำสภาใช้งบจำนวนมาก ส่งผลให้งบประมาณที่จัดสรรให้กับคณะกรรมการสามัญประจำสภาสูงมากด้วยเช่นกัน ในแต่ละปีประมาณการณีกันวางงบประมาณที่จัดสรรให้กับคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรสูงกว่าปีละ ๓๐๐ ล้านบาท^๑ งบประมาณจำนวนนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ถึงประสิทธิภาพในการทำงานของคณะกรรมการ รวมทั้งจำนวนคณะกรรมการที่สูงมากเป็นประวัติการณ์นี้มีการพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนคณะกรรมการอย่างไร จำนวนคณะกรรมการที่มากเช่นนี้ทำให้เกิดการแบ่งขอบเขตการรับผิดชอบงานของคณะกรรมการสามัญมีความใกล้เคียงกันหรือเหลื่อมล้ำทับซ้อนกันหรือไม่เพียงใด แม้จะมีความพยายามป้องกันปัญหาการพิจารณาเรื่องหรือญัตติใด ๆ ที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะพิจารณาไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน โดยการรายงานเรื่องที่แต่ละคณะพิจารณาศึกษาทุกสิ้นเดือน แต่ก็เป็นกรรายงานภายหลังจากที่แต่ละคณะได้ทำการศึกษากันไปแล้ว และสิ่งนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่าการแบ่งเรื่องและขอบเขตเรื่องที่คณะกรรมการแต่ละคณะ จะทำการศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีความใกล้เคียงกันมาก จนต้องระวังถึงเรื่องปัญหาความซ้ำซ้อนในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญตามมา จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ควรทำการศึกษาวิจัยว่าจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทย จำนวนที่เหมาะสมจริง ๆ ควรเป็นเท่าใด โดยศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิงวิชาการที่สำคัญยิ่งต่อการประกอบการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

^๑ งบประมาณที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรได้รับต่อปีแต่ละคณะ ได้แก่ งบส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของระบบงานคณะกรรมการ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อปฏิบัติหน้าที่ภายในประเทศ (งบรับรอง) จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบจัดสัมมนา จำนวน ๘๐๓,๒๐๐ บาท งบค่าอาหารเลี้ยงรับรองคณะกรรมการ ๑๔๕,๒๐๐ บาท งบค่าล่ำม จำนวน ๒๕๒,๐๐๐ บาท งบรับรองแขกต่างประเทศ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท งบศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่ายานพาหนะ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นงบประมาณที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรได้รับจัดสรรคณะละ ๙,๓๐๐,๔๐๐ บาท เมื่อคิดรวมทั้ง ๓๑ คณะ จะเป็นเงินประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท ต่อปี (ข้อมูล ณ ปี ๒๕๔๗)

นักยุทธศาสตร์ "การพัฒนาเป็นาระดับสูง" หน้าที่ ๑
 ระบุว่าวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

ชุดต่อ ๆ ไป หากจะมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในเรื่อง คณะกรรมการสามัญประจำสภาต่อไปในอนาคต เพื่อให้การกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยมีที่มาที่ไปจากการวิเคราะห์วิจัยในเชิงวิชาการอย่างแท้จริง มิใช่กำหนดจากความต้องการตำแหน่งหรือแรงกดดันจากฝ่ายการเมืองที่ต้องการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับกลุ่มต่าง ๆ ในพรรคการเมืองนั้น ๆ ดังที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กัน

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อต้องการศึกษาระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทย และระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาว่าปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร

๑.๒.๓ เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยในอนาคต

๑.๓ ข้อจำกัดและขอบเขตวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา" มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา (time limitation) ที่ทำการศึกษาระหว่างเดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - กลางเดือนมกราคม ๒๕๔๘ ทำให้ต้องจำกัดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะสภาผู้แทนราษฎร ไม่สามารถทำการศึกษาสภาสูงหรือวุฒิสภาได้ และไม่สามารถศึกษาคณะกรรมการประเภทอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการวิสามัญหรือคณะกรรมการร่วม ๒ สภาได้ เนื่องจากขีดจำกัดเรื่องเวลาดังกล่าว ขอบเขตการศึกษาจะจำกัดการศึกษาเฉพาะระบบคณะกรรมการสามัญจากสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ (Comparative

Study) โดยสืบค้นข้อมูลจาก website ของ IPU (Inter – Parliamentary Union : IPU)^๕ เท่าที่มีข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษจัดทำเผยแพร่ไว้ เนื่องจากผู้วิจัยมีขีดจำกัดเรื่องภาษาที่สามารถทำการศึกษาได้เฉพาะข้อมูลที่ค้นหาได้เป็นภาษาอังกฤษกับภาษาไทยเท่านั้นและสืบค้นระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๑๕ มกราคม ๒๕๔๘ เท่าที่จะสืบค้นได้ในช่วงเวลาดังกล่าวภายหลังจากการจัดเก็บข้อมูลและผู้วิจัยจะทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS+ เป็นเครื่องมือในการหาค่าความสัมพันธ์และใช้การวิเคราะห์ Simple Linear Regression ในการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

๑.๔ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากขอบเขตวิธีการศึกษาวิจัยที่จะศึกษาระบบข้อมูล คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ จากข้อมูลใน website ของ IPU ซึ่งมีข้อมูลรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ๑๘๓ ประเทศ เกือบทั่วโลก จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงศึกษาเฉพาะรัฐสภาที่มีข้อมูลคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษไว้ซึ่ง ณ เวลาที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ประเทศ จึงถือเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้และจะศึกษาในรายละเอียดคณะกรรมาธิการสามัญประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ อีก ๘ ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบกับระบบคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling ประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ผลการสุ่มได้แก่ประเทศแคนาดา (ประเทศกลุ่มอเมริกาเหนือ) ประเทศญี่ปุ่น (ประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออก) สหรัฐอเมริกา (ประเทศกลุ่มอเมริกา) ประเทศฟิลิปปินส์

^๕ สหภาพรัฐสภา (Inter – Parliamentary Union : IPU) เป็นองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศด้านนิติบัญญัติ มีสมาชิกเป็นรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ประมาณ ๑๔๗ ประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านนิติบัญญัติของรัฐสภาสมาชิก รวมทั้งการปกครองระบอบประชาธิปไตย IPU จะมีการจัดการประชุมรัฐสภาสมาชิกเป็นประจำทุกปี ปีละ ๒ ครั้งในฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง มีคณะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภาและคณะมนตรีสหภาพรัฐสภาและองค์กรย่อยต่าง ๆ เป็นองค์กรควบคุมบริหารงาน รวมทั้งมีสำนักงานเลขาธิการสหภาพรัฐสภา ทำหน้าที่ด้านธุรการและด้านเลขานุการ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในนครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส IPU จะจัดทำ website ของ IPU เผยแพร่ข้อมูลรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ตามข้อมูลที่ประเทศสมาชิกรับส่งให้ใน website : www.ipu.org.

และมาเลเซีย (ประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ประเทศออสเตรเลีย (ประเทศกลุ่มทวีปออสเตรเลีย) และประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส (ประเทศกลุ่มยุโรป)

๑.๕ นิยามศัพท์

เพื่อประโยชน์ในการอธิบายผลการศึกษาวิจัยและเพื่อความเข้าใจที่สอดคล้องกันของผู้เขียนและผู้ศึกษางานวิจัยเรื่องนี้ เห็นสมควรนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ดังนี้

รัฐธรรมนูญหรือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน หมายถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ข้อบังคับการประชุมหรือข้อบังคับการประชุมฉบับปัจจุบัน หมายถึง ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔

คณะกรรมการหรือคณะกรรมการสามัญ หมายถึง คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘)

ส.ส. หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส.ว. หมายถึง สมาชิกวุฒิสภา

๑.๖ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

๑.๖.๑ ได้ทราบข้อมูลระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยและระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ

๑.๖.๒ ได้ทราบข้อมูลปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร

๑.๖.๓ ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยในอนาคต

ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบความคิดในการศึกษา

บทนี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่เกี่ยวกับการปกครองในรูปแบบตัวแทน ดังเช่นที่ประเทศไทยได้ประยุกต์ใช้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยนี้

๒.๑ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๒.๑.๑ หลักการพื้นฐานว่าด้วยการแยกอำนาจและความเป็นอิสระของรัฐสภา^๑

๒.๑.๑.๑ หลักแบ่งแยกอำนาจ

หลักแบ่งแยกอำนาจ (separation of powers) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญนิยม (constitutionalism) สมัยใหม่ถือว่า อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการต้องแยกออกจากกันและมีอิสระต่อกัน เพื่อให้อำนาจหนึ่งเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งอีกอำนาจหนึ่งอันจะทำให้ไม่มีใครหรือองค์กรใดรวบอำนาจทั้งหมดไว้แต่เพียงองค์กรเดียว ซึ่งจะทำให้การใช้อำนาจปราศจากการถ่วงดุล อันจะเป็นอันตรายต่อสิทธิเสรีภาพประชาชน

โดยเหตุที่ หลักการแบ่งแยกอำนาจมีความสำคัญเสมือนหัวใจของการจัดโครงสร้างรัฐ สมัยใหม่ตามคติรัฐธรรมนูญนิยมนี้เอง ที่คำประกาศสิทธิมนุษยย์แต่ละคนและพลเมืองแต่ละคนลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๑๗๘๙ ของฝรั่งเศส ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติถึงกับระบุไว้ในข้อ ๑๖ ว่า

“สังคมใดไม่มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หรือไม่มีการแบ่งแยกอำนาจที่แน่นอน ไม่ถือว่ามีรัฐธรรมนูญ”

^๑ สถาบันพระปกเกล้า. การปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา., รายงานการวิจัย, ๒๕๔๓. หน้า ๕ - ๖ - ๕ - ๘.

ดังนั้น รัฐธรรมนูญของรัฐทุกรัฐสมัยใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ตอนปลายเป็นต้นมา จึงยึดหลักการแบ่งแยกอำนาจทุกฉบับตั้งแต่รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ปี ๑๗๘๗ อันเป็นปฐมรัฐธรรมนูญสมัยใหม่เรื่องลงมาถึงรัฐธรรมนูญไทย ปี ๒๕๔๐

หลักการแบ่งแยกอำนาจดังกล่าวข้างต้นประกอบด้วย หลักการย่อยอีก ๓ ประการ คือ

- ๑) หลักการแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจออกจากกัน (separation of state organ)
- ๒) หลักความเป็นอิสระของแต่ละองค์กรต่อกันและกัน (independence หรือ autonomy)
- ๓) หลักความเชี่ยวชาญเฉพาะของแต่ละองค์กร (specialization)

หลักการแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจออกจากกัน ส่งผลให้ภารกิจของรัฐ (state function) ซึ่งถูกจำแนกตามคติคลาสสิก เป็นภารกิจด้านการออกกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ระบุตัวคน ที่เรียกว่าภารกิจทางนิติบัญญัติ (legislative function) ของรัฐนั้น อยู่ที่องค์กรหนึ่งซึ่งเรียกว่า รัฐสภา (Parliament) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา ในขณะที่ภารกิจในการบริหารและปฏิบัติการแต่ละเรื่องให้เกิดขึ้นตามกฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้น อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรอีกองค์กรหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า รัฐบาล อันอาจเป็นประธานาธิบดี (ในกรณีสหรัฐอเมริกา) หรือคณะบุคคลที่ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี (อย่างกรณีอังกฤษหรือไทย) และภารกิจในการตัดสินข้อพิพาททั้งปวง อยู่ที่องค์กรอีกองค์กรหนึ่งที่เรียกว่า ศาล

หลักการแยกองค์กรผู้ทำภารกิจและมีอำนาจหน้าที่ในภารกิจสำคัญของรัฐนี้ มองเตสกีเยอ (Montesquieu) ค้นพบจากอังกฤษ ซึ่งไม่มีรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรแต่เป็นรัฐธรรมนูญจารีตประเพณี และนำมาเขียนไว้ในหนังสือเรื่อง "เจตนารมณ์แห่งกฎหมาย" และเป็นหลักการที่รัฐธรรมนูญประชาธิปไตยสมัยใหม่ทุกฉบับของประเทศยอมรับลงบรรจุให้เป็นหลักสำคัญในการจัดโครงสร้างองค์กรระดับสูงของรัฐทุกรัฐต่อมาจวบจนปัจจุบัน

หลักความเป็นอิสระของแต่ละองค์กรต่อกัน มีหลักการสำคัญอยู่ว่าเมื่อแยกองค์กรผู้ปฏิบัติการกิจและใช้อำนาจหลักของรัฐออกจากกันแล้ว ต้องให้องค์กรแต่ละองค์กรมีอิสระออกจากอีกองค์กรหนึ่ง และให้แต่ละองค์กรมีความทัดเทียมกันในระดับที่สามารถใช้อำนาจตรวจสอบถ่วงดุลและคานกันได้ โดยไม่ตกอยู่ในอำนาจครอบงำของอีกองค์กรหนึ่งตลอดเวลา

หลักความเป็นอิสระนี้เองที่ทำให้รัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ กำหนดให้ รัฐสภา*มีอิสระในการบริหารและดำเนินงานภายในของตนโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร* อำนาจที่ว่ามี ได้แก่ อำนาจกำหนดข้อบังคับการประชุมของตนเอง อำนาจจัดโครงสร้างหน่วยธุรการของตนเอง อำนาจบริหารงานบุคคล และงบประมาณของตนเอง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารเข้ามาครอบงำการดำเนินงานของรัฐสภาได้

หลักความเชี่ยวชาญเฉพาะ ซึ่งหมายถึงการที่องค์กรแต่ละองค์กรที่อิสระออกจากกันย่อมมีอำนาจหลักอันเป็นความเชี่ยวชาญ หรืออันเป็นหน้าที่หลักที่องค์กรอื่นอาจไม่มีหรือมีน้อย เช่น รัฐสภาซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติจะมีหน้าที่หลักอันเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะในการออกกฎหมาย และในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลมีอำนาจหลักในการดำเนินการในแต่ละเรื่องให้เป็นไปตามกฎหมาย ศาลมีหน้าที่หลักในการวินิจฉัยคดี เป็นต้น แต่องค์กรเหล่านี้อาจมีอำนาจอื่นประกอบได้ด้วย เช่น รัฐสภาอาจให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งตัวคนเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญ ๆ อันเป็นอำนาจบริหารหรืออาจถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อันเป็นอำนาจกึ่งตุลาการ (quasi-judicial) หรือรัฐบาลอาจออกกฎเกณฑ์ลำดับรอง (subordinate legislation) ซึ่งเป็นอำนาจกึ่งนิติบัญญัติได้ เป็นต้น

๒.๑.๑.๒ ความเป็นอิสระของรัฐสภา

รัฐสภาในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้ามาออกกฎหมาย อนุมัติงบประมาณของรัฐและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินจึงถือเป็นองค์กรสูงสุด (sovereign) ในความหมายที่ว่าอาจมีอำนาจมากกว่าองค์กรอื่น ๆ ดังนั้นรัฐธรรมนูญและกฎหมายของนานาประเทศ จึงกำหนดให้รัฐสภา*มีอิสระในการกำหนดการบริหารและการดำเนินงานภายใน*

^๒ รัฐธรรมนูญอเมริกา article ๑ section v วรรคสอง ; รัฐธรรมนูญเยอรมันมาตรา ๔๐ สำหรับ Bundestag และมาตรา ๕๒ สำหรับ Bundesrat ; รัฐธรรมนูญเบลเยียม มาตรา ๖๐ ; รัฐธรรมนูญเดนมาร์ก มาตรา ๔๘ ; รัฐธรรมนูญสเปน มาตรา ๗๒ ซึ่งระบุไว้ชัดเจนว่า ทั้งสภาผู้แทนราษฎร (Congress) และวุฒิสภา (Senate) กำหนดข้อบังคับภายใน ลงมติเกี่ยวกับงบประมาณและร่วมกันกำหนดสถานะของบุคลากรของรัฐสภาได้ ; ฝรั่งเศสกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และกำหนดไว้ในรัฐกำหนดหมายเลข ๕๘ - ๑๑๐๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๑๙๕๘ มาตรา ๕ และมาตรา ๑๗ ; รัฐธรรมนูญกรีซ มาตรา ๖๕ วรรค ๖ ; รัฐธรรมนูญอิตาลี มาตรา ๖๔ ; รัฐธรรมนูญเนเธอร์แลนด์ มาตรา ๗๒ ; รัฐธรรมนูญโปรตุเกส มาตรา ๑๗๘

โดยอาจทำเป็นข้อบังคับ (reglement หรือ rules and orders) หรือกฎหมายก็ได้ อิศระที่นี้จึงแสดงออกในเบื้องต้นด้วยการมีข้อบังคับของสภาหรือกฎหมายเฉพาะสำหรับการบริหารและดำเนินงานของสภาแต่ละสภานั้นเอง ดังเช่นกรณีฝรั่งเศส นอกจากนี้มีข้อบังคับที่สภาออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแล้วยังมีรัฐกำหนดหมายเลข ๕๘-๑๑๐๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๑๙๕๘ ว่าด้วยการดำเนินงานของสภาทั้งสอง (ordonnance no.๕๘-๑๑๐๐ du ๑๗ November ๑๙๕๘ relative au fonctionnement des assemblees parlementaires)

การมีกฎหมายหรือข้อบังคับเป็นอิศระ (regulatory autonomy) ดังกล่าวข้างต้นก็เพื่อประกันให้มีรัฐสภาที่มีอิศระที่แท้จริง ในอีก ๓ เรื่องคือ

๑) อิศระในเรื่องงบประมาณ (financial and budgetary autonomy) ของรัฐสภาและหน่วยธุรการ

๒) อิศระในการบริหาร (administrative autonomy) โดยเฉพาะการกำหนดลักษณะเฉพาะของบุคลากรของหน่วยธุรกิจ ซึ่งมีองค์การบริหารสูงสุดคนเดียวในรูปประธานสภา หรือคณะบุคคลในรูป bureau หรือคณะกรรมการกิจการรัฐสภาและการกำหนดลักษณะเฉพาะของระบบบริหารงานบุคลากรของหน่วยธุรการ ซึ่งไม่ใช่ข้าราชการฝ่ายบริหาร

๓) อิศระในการรักษาความสงบเรียบร้อยและตำรวจ ซึ่งรัฐสภาแต่ละประเทศสามารถให้กำลังบังคับตำรวจของตนได้เอง โดยไม่ต้องอาศัยตำรวจของฝ่ายบริหาร

๒.๑.๒ แนวความคิดของการมีระบบผู้แทนหรือสภาผู้แทนราษฎร^๑

ประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน จึงกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยเป็นการปกครองระบอบหนึ่ง ซึ่งการปกครองเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครอง การปกครองแบบประชาธิปไตย จึงหมายถึงการปกครองตนเองของผู้ที่อยู่ใต้การปกครอง หรือการมีรัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมของประชาชน อาจกล่าวได้ว่าเป็นการปกครองซึ่งประชาชนเป็นทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง

ในระบบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครองมิได้อยู่ได้ในลักษณะเท่าเทียมกัน เพราะไม่สามารถกำหนดให้สมาชิกของรัฐทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างเจตนารมณ์ในทางการเมือง เช่น ในการออกเสียงเลือกตั้งต้องยกเว้นเด็กซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นคนไร้ความ

^๑ ชัยสิทธิ์ เจริมมีประเสริฐ และคณะ. การศึกษาแนวทางเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของงานฝ่ายนิติบัญญัติ. รายงานการวิจัย, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๔๑. หน้า ๓๑-๓๒ - ๓๓-๓๔.

สามารถไม่ให้สิทธิในทางการเมือง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครองจึงไม่อาจเป็นจริงได้ ถ้าผู้มีสิทธิในทางการเมืองมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ต้องให้เสียงข้างมากเป็นฝ่ายตัดสินใจ เมื่อไม่สามารถบรรลุถึงอุดมคติในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ภายใต้การปกครองได้ ก็ต้องพยายามให้มีระบบที่ใกล้เคียงที่สุดกับอุดมคติ

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union : IPU)^๕ ได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ ในโลกและพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารรัฐสภาของโลก ซึ่งส่วนหนึ่งของการศึกษากล่าวถึงเรื่องคณะกรรมการการสามัญ ได้แก่ จากการสำรวจประเทศที่มีคณะกรรมการการสามัญประจำสภา ๘๓ ประเทศ พบว่ามีประเทศที่มีสภาผู้แทนราษฎร ๒ ประเทศที่ไม่มีคณะกรรมการการสามัญ ได้แก่ มอลต้า และไอร์แลนด์ ประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการการสามัญ ๑-๕ คณะมี ๒๓ ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย คาเมรูน เคปเวอเด โคโมรอส คอบัก เยเมน ฟิจิ ไอเวอรี โคสต์ จอร์แดน ลิชเทินสไตน์ มาลาวี มาเลเซีย มาลี มอริเชียส โมนาโก นาอูรู เซนวินเซิน โซโลมอน ไอล์แลนด์ ศรีลังกา ยูกันดา วานูวาตู ซิมบับเว และซาฮารี ประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการการ ๖-๑๐ คณะมี ๑๘ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บาฮามัส บัลกาเรีย จีน คอสตาริกา เชคโกสโลวาเกีย ฝรั่งเศส กาบอง อิสราเอล เคนยา คูเวต โรมานี รัวันดา โซมาเลีย สวิตเซอร์แลนด์ ไชเรนอาหรับ ตุนิเซีย และแทนซาเนีย ประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการการ ๑๑-๑๕ คณะมี ๑๖ ประเทศ ได้แก่ เบลเยียม แคนาดา ไชปรัส ฟินแลนด์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน ฮังการี อินโดนีเซีย อิตาลี เลบานอน มองโกเลีย นิการากัว นอร์เวย์ เกาหลีใต้ เซเนกัล สเปน และแซมเบีย ประเทศที่มีคณะกรรมการการ ๑๖-๒๐ คณะมี ๑๔ ประเทศ ได้แก่ บราซิล คิวบา อียิปต์ เยอรมันนี กรีซ อินเดีย ลักเซมเบิร์ก นิวซีแลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส สวีเดน ไทย ไชเวียต และสหรัฐอเมริกา ประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการการ ๒๑-๒๕ คณะมี ๓ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย เดนมาร์ก และญี่ปุ่น ประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการการมากกว่า ๒๕ คณะมี ๗ ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ อัฟริกาใต้ อังกฤษ และยูโกสลาเวีย

^๕ Inter-Parliamentary Union. Parliaments of the World : The Macmillan, ๑๙๘๖ .

หน้า ๖๒๕-๖๒๖.

นันทกุล "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" หน้า ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

ประธาน สุวรรณมงคล^๕ ได้ศึกษาถึงบทบาทของคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการวิจัยในส่วนของระบบคณะกรรมการสามัญ คณะนักวิจัยเสนอแนะให้มีการปรับระบบคณะกรรมการสามัญในด้านโครงสร้างให้มีการจำแนกแจกแจงที่ชัดเจน ส่งเสริมให้คณะกรรมการมีบทบาทมากขึ้น ปรับกระบวนการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัวและเชื่อมประสานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปรับระบบช่วยอำนวยความสะดวกให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงานของคณะกรรมการแต่ละคน และให้มีฐานข้อมูลของคณะกรรมการเพื่อสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและด้านพฤติกรรมของกรรมการโดยการทำให้ประชาชนมีความใกล้ชิดกับสภาและคณะกรรมการมากขึ้นเพื่อให้มีความเข้าใจและสนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติและทำให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

นรนิติ เศรษฐบุตร^๖ ได้ศึกษาถึงเรื่องปัญหากระบวนการนิติบัญญัติของไทย โดยได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลาด้าน สำหรับในด้านที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการ ผู้วิจัยเสนอแนะ ให้มีการกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีวันทำงานในการประชุมสภาแต่ละสัปดาห์มากขึ้นเพื่อให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รวดเร็ว และห้ามมิให้มีการประชุมคณะกรรมการในวันเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่ององค์ประชุมของสภาและคณะกรรมการที่อาจมีขึ้นได้ และควรมีการจัดตั้งกรรมการผู้รับผิดชอบร่างกฎหมาย (rapporteur) อย่างในสภาพของประเทศฝรั่งเศสเพื่อช่วยให้การกลั่นกรองและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ธงทอง จันทรางศุ , รศ.^๗ ได้ศึกษาการทำงานของคณะกรรมการของรัฐสภาไทย โดยศึกษาเทียบเคียงบทบาทนิติบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และวิธีการทำงานของคณะกรรมการในนานาประเทศในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่จำนวนคณะกรรมการสามัญของประเทศทั้งหลาย มาตรการ

^๕ ประธาน สุวรรณมงคล, ๒๕๓๗. บทบาทของคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร, รายงานการวิจัย , สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพฯ : ๒๕๓๗.

^๖ นรนิติ เศรษฐบุตร, ๒๕๔๒. กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภาไทย, รายงานการวิจัย , สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพฯ : ๒๕๔๒.

^๗ รศ. ธงทอง จันทรางศุ , การปรับปรุงระบบการทำงานของคณะกรรมการของสภาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น , สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย , กรุงเทพฯ : ๒๕๓๘.

กำหนดจำนวนคณะกรรมการที่สมาชิกสภาแต่ละคนอาจเข้าร่วมเป็นกรรมการได้ ตำแหน่งประธานคณะกรรมการและตำแหน่งอื่น ๆ ในคณะกรรมการ คณะทำงานหรือฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ การประชุมของคณะกรรมการ ข้อจำกัดเรื่องเวลาการทำงานของคณะกรรมการ การนัดประชุมนอกที่ทำการรัฐสภา องค์ประชุมของคณะกรรมการ มติของคณะกรรมการกรณีรัฐมนตรีมาแถลงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ กรณีที่สมาชิกสภาซึ่งมิได้เป็นกรรมการขอเข้าร่วมประชุม และประเด็นสุดท้ายคือเรื่องอำนาจเรียกเอกสารและบุคคลของคณะกรรมการ

จากการศึกษาการทำงานของคณะกรรมการของรัฐสภาไทย ประกอบกับการศึกษาเทียบเคียงกับนานาประเทศ ผู้วิจัยเสนอแนะวิธีเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการด้วยวิธีการดังนี้คือ ควรมีการระบุภารกิจ (Function) ของคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกชุดให้ชัดเจน โดยเขียนไว้ในข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา หรือข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี ส่วนกรณีภารกิจของคณะกรรมการวิสามัญแต่ละชุดสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าด้วยอำนาจในการเรียกบุคคล และเอกสารของคณะกรรมการเสียใหม่ให้รัดกุม ไม่ใช่การให้ดุลพินิจแก่ผู้ถูกเรียกให้มาแถลงข้อเท็จจริง หรือการแสดงความคิดเห็น หรือส่งเอกสาร แต่ต้องเป็นกำหนด "หน้าที่" ให้ต้องปฏิบัติเมื่อคณะกรรมการมีคำสั่งเช่นนั้น ทั้งนี้มีรายละเอียดและข้อยกเว้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายเพื่อการนี้ อีกประเด็นหนึ่งคือ ผู้วิจัยเสนอให้สมาชิกสภาประชาชน และสื่อมวลชนช่วยกันติดตามการทำงานของคณะกรรมการแต่ละคณะอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการในสายตาของประชาชนดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในประเด็นปลีกย่อยต่าง ๆ อีกหลายประเด็น ที่สำคัญและข้อเสนอใหม่ คือ อำนาจในการรับฟังข้อมูลสาธารณะ (Public Hearing) การเผยแพร่ และติดตามผลการปฏิบัติตามรายงาน หรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ อำนาจในการเสนอร่างกฎหมายของคณะกรรมการ และการปรับปรุงระบบงานธุรการของคณะกรรมการให้มีสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๓ กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากแนวคิดในเรื่องทฤษฎีการปกครองในรูปแบบตัวแทน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบคณะกรรมการและการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการศึกษาตัวแปรที่น่าจะส่งผลต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญต่าง ๆ ดังนี้

๒.๓.๑ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑)

สมมติฐานสำหรับตัวแปรนี้ ได้แก่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน่าจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการกำหนดจำนวนคณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนมากย่อมจะส่งผลให้มีจำนวน ส.ส. ประสงค์เข้าไปทำงานด้านกรรมาธิการจำนวนมากหลายคน ซึ่งน่าจะส่งผลให้จำนวนคณะกรรมการการสามัญมีจำนวนคณะมากหลายคณะเพื่อรองรับความต้องการของสมาชิกที่หลากหลายหากจำนวนกรรมาธิการในแต่ละคณะมีจำนวนไม่มากนักก็จะยิ่งส่งผลให้สภาได้รับแรงกดดันด้านการเพิ่มจำนวนคณะกรรมการในสภาให้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑) กับจำนวนคณะกรรมการการสามัญ (Y) จึงมีความสัมพันธ์ในทางบวก

๒.๓.๒ จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา (X๒)

สมมติฐานสำหรับตัวแปรนี้ได้แก่ จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรหากมีจำนวนมากหลายคณะจะส่งผลให้การกำหนดจำนวนคณะกรรมการการสามัญมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองทั้งหลายย่อมประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมและเข้าไปทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติโดยเฉพาะงานด้านกรรมาธิการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการปกครองในระบบรัฐสภา พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลย่อมประสงค์จะเข้าไปดูแลปกป้องการทำงานของฝ่ายรัฐบาล ขณะนี้พรรคการเมืองฝ่ายค้านประสงค์จะทำหน้าที่ตรวจสอบกำกับดูแลการทำงานของฝ่ายรัฐบาล แรงกดดันของพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภายังมีหลายพรรคมากเท่าโดยย่อมส่งผลให้จำนวนคณะกรรมการเพื่อรองรับความต้องการมีบทบาทด้านกรรมาธิการของพรรคการเมืองต่าง ๆ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมการการสามัญ (Y) จึงมีความสัมพันธ์ในทางบวก

๒.๓.๓ จำนวนประชากร (X๓)

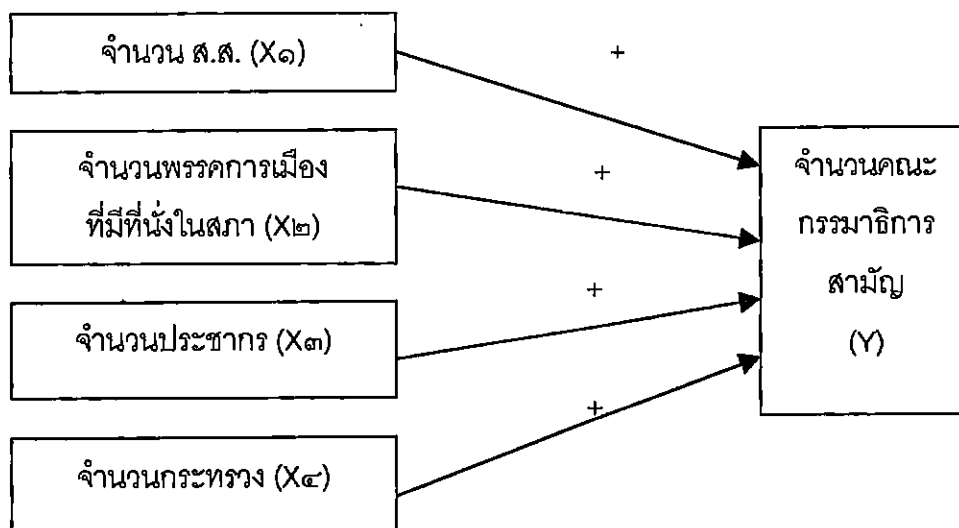
สมมติฐานสำหรับตัวแปรนี้ ได้แก่ ในหลายประเทศคณะกรรมการการสามัญมีภารกิจหน้าที่ที่สำคัญด้านหนึ่งในการที่จะรับฟังความคิดเห็นสาธารณะจากประชาชนทั่วไปเมื่อศึกษาหรือพิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งการทำหน้าที่ในการพิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งหลายประเทศสภาส่งจะร่างให้คณะกรรมการการสามัญพิจารณาศึกษาโดยละเอียดก่อนเสนอ

กลับเข้าสู่สภาพพิจารณาอีกครั้ง จำนวนประชากรจำนวนมากหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา ย่อมกระทบต่อจำนวนปัญหาและการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับปัญหาของประชาชน ในประเทศเพิ่มมากขึ้น หลายประเทศสภาประเทศนั้น ๆ ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสามัญ เพื่อดูแลปัญหาชนกลุ่มน้อยหรือชุมชนในอาณานิคมของประเทศตน ซึ่งส่งผลให้จำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร ($X๔$) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y) จึงมีความสัมพันธ์ในทางบวก

๒.๓.๔ จำนวนกระทรวง ($X๕$)

สมมติฐานสำหรับตัวแปรนี้ได้แก่ ภารกิจหลักของคณะกรรมการสามัญจะทำหน้าที่หลัก ด้านหนึ่ง คือ การทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร การทำงานของ ฝ่ายบริหารก็คือการทำงานของส่วนราชการในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ นั่นเอง หากกระทรวง ทบวง กรมในประเทศมีการแบ่งภารกิจไว้มากหลากหลาย แบ่งย่อยเป็นกระทรวงต่าง ๆ จำนวน มากย่อมส่งผลให้การทำงานของคณะกรรมการในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลมีมาก ยิ่งขึ้นไปด้วย หากภารกิจที่หลากหลายของกระทรวงไม่สามารถกำหนดรวมไว้ให้คณะกรรมการ ดูแลตรวจสอบเพียงคณะใดคณะหนึ่ง หรือเพียงจำกัดจำนวนคณะจำนวนใดจำนวนหนึ่งได้ ย่อมส่งผลให้ต้องเพิ่มจำนวนคณะกรรมการให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมการทำงาน ของกระทรวงต่าง ๆ ของฝ่ายบริหารได้ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกระทรวง ($X๓$) กับจำนวน คณะกรรมการสามัญ (Y) จึงมีความสัมพันธ์ในทางบวก

จากสมมติฐานและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นต่าง ๆ ที่มีต่อจำนวนคณะกรรมการ สสามัญ (ตัวแปรตาม : Y) ดังกล่าว ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ : กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมาธิการสามัญกับจำนวนคณะกรรมาธิการสามัญ

จากกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมาธิการสามัญดังกล่าว ภายหลังจากการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยจะทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS+ เป็นเครื่องมือในการหาค่าความสัมพันธ์ ใช้ Simple Correlation และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอย Simple Linear Regression ในการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งผลการวิเคราะห์จะได้นำเสนอต่อไปในบทที่ ๔

คณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทยและต่างประเทศ

๓.๑ คณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไทย

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วรายงานผลการพิจารณาศึกษาพร้อมข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติต่อสภาเพื่อพิจารณา คณะกรรมการของรัฐสภาไทย อาจจำแนกตามภารกิจได้เป็น ๗ ประเภท ได้แก่ คณะกรรมการการสามัญประจำสภา คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการเต็มสภา คณะกรรมการร่วมกัน คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภา คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓๕ ของรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการของรัฐสภา ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะคณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยซึ่งเป็นกรอบการศึกษาของการวิจัยนี้

คณะกรรมการการสามัญประจำสภา จะประกอบด้วยเฉพาะสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เป็นกรรมการ บุคคลภายนอกไม่สามารถเป็นกรรมการสามัญได้ กรรมการสามัญในสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร จำนวนคณะและจำนวนกรรมการในคณะจะแปรเปลี่ยนไปตามบทบัญญัติในข้อบังคับการประชุมสภาแต่ละชุดที่จะกำหนด สำหรับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฉบับปัจจุบัน (ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔) บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรได้ ๓๑ คณะ แต่ละคณะมีกรรมการจำนวน ๑๗ คน ทั้งนี้หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญคณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญได้ไม่เกินสองคณะ^๑

คณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ๓๑ คณะ ได้แก่

๑. คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
๒. คณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม
๓. คณะกรรมการการคมนาคม

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๔๔

นักยุทธ "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" หน้าที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

๔. คณะกรรมาธิการการพาณิชย์
๕. คณะกรรมาธิการการพัฒนาเศรษฐกิจ
๖. คณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
๗. คณะกรรมาธิการติดตามการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๘. คณะกรรมาธิการติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
๙. คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ
๑๐. คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๑๑. คณะกรรมาธิการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๒. คณะกรรมาธิการการพลังงาน
๑๓. คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว
๑๔. คณะกรรมาธิการการคุ้มครองผู้บริโภค
๑๕. คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม
๑๖. คณะกรรมาธิการการกีฬา
๑๗. คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ
๑๘. คณะกรรมาธิการการตำรวจ
๑๙. คณะกรรมาธิการการทหาร
๒๐. คณะกรรมาธิการการปกครอง
๒๑. คณะกรรมาธิการการพัฒนากองเมือง
๒๒. คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
๒๓. คณะกรรมาธิการการแรงงาน
๒๔. คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๒๕. คณะกรรมาธิการการศึกษา
๒๖. คณะกรรมาธิการการสวัสดิการสังคม
๒๗. คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข
๒๘. คณะกรรมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ
๒๙. คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
๓๐. คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม
๓๑. คณะกรรมาธิการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

วาระของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรจะมีวาระเท่ากับวาระของสภาผู้แทนราษฎร ๔ ปี และต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามจึงจะเป็นองค์ประชุม ยกเว้นกรณีที่จะต้องมีการลงมติในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง จะต้องต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจตั้งคณะทำงานหรือคณะอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกิน ๑๐ คน โดยตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วรายงานต่อคณะกรรมการและมีที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญ ช่างงานของคณะกรรมการ

๓.๒ คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรต่างประเทศ

๓.๒.๑ แคนาดา

คณะกรรมการของรัฐสภาแคนาดาจะมีทั้งคณะกรรมการสามัญของสภาสามัญ และของวุฒิสภา คณะกรรมการพิเศษ คณะกรรมการการนิติบัญญัติ และคณะกรรมการร่วมของสภา คณะกรรมการสามัญของสภาสามัญแคนาดา มีจำนวน ๒๑ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยจำนวนกรรมการ ๑๒ คน โดยแต่ละคณะจะมีประธานคณะกรรมการ ๑ คน รองประธานคณะกรรมการ ๒ คน กรรมการจำนวน ๙ คน และจะมีคณะผู้ช่วย ได้แก่ ผู้ช่วยกรรมการจำนวน ๑๐๒ - ๑๔๗ คน เลขานุการคณะกรรมการ ๑ คน และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานบริการด้านวิจัยและข้อมูลข่าวสารห้องสมุดรัฐสภา ๑ - ๓ คน ช่างงานคณะกรรมการ รวมทั้งสามารถตั้งผู้ชำนาญการและผู้เชี่ยวชาญช่างงานคณะกรรมการได้ องค์ประชุมคณะกรรมการใช้จำนวนข้างมาก^๒

คณะกรรมการสามัญของสภาสามัญแคนาดา ๒๑ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการการประชากรและการตรวจคนเข้าเมือง คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะกรรมการการคลัง คณะกรรมการการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ คณะกรรมการการประมงและทะเล คณะกรรมการการขนส่ง คณะกรรมการการสถานภาพสตรี เป็นต้น (ดูรายชื่อและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการในภาคผนวก ก) คณะกรรมการ

^๒ www.parl.go.ca (๑๓ มกราคม ๒๕๔๔)

นักถอด 'การพัฒนาบริหารระดับสูง' (ครั้งที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

สามัญของสภาสามัญแคนาดาที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษาเรื่องตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการตามที่สภาสามัญมอบหมาย แล้วรายงานผลการศึกษาต่อสภา คณะกรรมการ สภาสามัญมีอำนาจที่จะตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาเฉพาะเรื่องตามที่คณะกรรมการ สภาสามัญมอบหมายได้ ตามข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการของสภาสามัญแคนาดา จะมีการ แบ่งกระทรวงและหน่วยงานที่แต่ละคณะกรรมการสามัญรับผิดชอบค่อนข้างชัดเจนเพื่อมิให้เกิด ความซ้ำซ้อนในการพิจารณา คณะกรรมการสามัญจะพิจารณาศึกษาทั้งกิจกรรมและแผนการ ใช้จ่ายงบประมาณของกระทรวงและหน่วยงานภายใต้ขอบเขตหน้าที่ที่คณะดูแล รวมทั้งการ พิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของคณะกรรมการก่อนเสนอร่างกฎหมายนั้นเข้าสู่ การพิจารณาในสภาวาระ ๒ คณะกรรมการสามัญสามารถเสนอแก้ไขร่างกฎหมายได้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าร่างกฎหมายสมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงก่อนเข้าสู่สภาวาระ ๒ คณะ กรรมการสามัญคณะหนึ่งอาจประชุมร่วมกับคณะกรรมการสามัญคณะอื่น ๆ ได้ เพื่อร่วมกัน ศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมายได้ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน สภาจะมอบให้ คณะกรรมการการคลังเป็นผู้พิจารณาศึกษาก่อนเข้าสู่สภาวาระ ๒ นอกจากนั้นสภาสามัญ แคนาดายังมีคณะกรรมการสามัญที่พิจารณาศึกษาเรื่องการบริหารงานและประเมินผลการ ปฏิบัติงานของรัฐบาลด้วย

คณะกรรมการที่มีลักษณะพิเศษของสภาสามัญแคนาดา คือ คณะกรรมการด้านการ ดูแล (Liaison) ซึ่งมีลักษณะถาวรแต่ไม่ใช่คณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการคณะนี้จะ ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการสามัญคณะต่าง ๆ และประธานคณะกรรมการร่วมกัน ของสภา กรรมการในคณะ ได้แก่ รองประธานคณะกรรมการสามัญคณะต่าง ๆ และตัวแทน จากคณะกรรมการกิจการสภา (ที่เลือกจากสมาชิกสภาตัวแทนพรรคการเมืองต่าง ๆ) หน้าที่ สำคัญของคณะกรรมการคณะนี้ คือ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับคณะกรรมการ สภาสามัญคณะต่าง ๆ ที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการเศรษฐกิจภายใน (ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานคณะกรรมการชุดนี้) โดยคณะกรรมการสามัญแต่ละคณะจะต้องเสนอโครงการ ต่าง ๆ ไปยังคณะกรรมการการดูแลเพื่อให้ความเห็นชอบ รวมทั้งงบประมาณสำหรับการ เดินทางของคณะกรรมการสามัญคณะต่าง ๆ ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้าน การดูแลก่อนเช่นกัน องค์ประชุมของคณะกรรมการคณะนี้จะต้องประกอบด้วยกรรมการ ๗ คน เป็นการประชุมลับ โดยจะรายงานสภาถึงประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการสามัญ คณะต่าง ๆ

๓.๒.๒ ออสเตรเลีย

สัมปัติห้องสมุดรัฐสภา

คณะกรรมการของรัฐสภาออสเตรเลีย มีทั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรและประจำวุฒิสภา คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการเต็มคณะ และคณะกรรมการร่วมของสภา คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน ๑๘ คนะ แต่ละคณะมีจำนวนกรรมการ ๑๐ คน โดย ๖ คน เป็นกรรมการที่มาจากฝ่ายรัฐบาล อีก ๔ คน เป็นกรรมการที่มีใ้มาจากฝ่ายรัฐบาล ยกเว้นคณะกรรมการ ๕ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการการสวัสดิการสมาชิก คณะกรรมการระเบียบการ คณะกรรมการการเผยแพร่เอกสาร ที่มีจำนวนกรรมการ ๗ คน (๔ คน จากฝ่ายรัฐบาลและ ๓ คนมีใ้มาจากฝ่ายรัฐบาล) และคณะกรรมการการเอกสิทธิ์ คณะกรรมการการสรรหา ที่มีจำนวนกรรมการ ๑๑ คน ตามลำดับ

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลีย ๑๘ คนะ ได้แก่ คณะกรรมการการเกษตร, ประมงและป่าไม้ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ, การคลังและการบริหารสาธารณะ คณะกรรมการการสาธารณสุขและผู้สูงอายุ และคณะกรรมการการอุตสาหกรรมและทรัพยากร เป็นต้น (ดูรายชื่อและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการในภาคผนวก ข) คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลียทำการศึกษาเรื่องอันอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ การสืบค้นหลักฐานและการรับฟังพยานเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริง หน้าที่ของคณะกรรมการจะตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การตรากฎหมาย และตรวจสอบการบริหารงานสาธารณะ รวมทั้งดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณในด้านต่าง ๆ คณะกรรมการอาจเรียกใ้รัฐบาลหรือหน่วยงานราชการมาใ้ข้อมูลต่อคณะกรรมการใ้ คณะกรรมการอาจจัดใ้มีการรับฟังสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ใ้^๑

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลีย ๒ คนะ มีที่มาของกรรมการที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคณะกรรมการสามัญคณะอื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการด้านเอกสิทธิ์และคณะกรรมการการสรรหา โดยคณะกรรมการด้านเอกสิทธิ์ประกอบด้วยกรรมการจำนวน ๑๑ คน ได้แก่ ผู้นำในสภาผู้แทนราษฎร รองผู้นำฝ่ายค้านและสมาชิกอีก ๙ คน ในสภาผู้แทนราษฎร สำหรับคณะกรรมการการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ จำนวน ๑๑ คน ได้แก่ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หัวหน้าวิปรัฐบาล หัวหน้าวิปฝ่ายค้าน วิปพรรคการเมือง

^๑ www.aph.gov.au (๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)

อื่น ๆ สมาชิกสภาฝ่ายรัฐบาล ๔ คน มีฝ่ายรัฐบาล ๓ คน องค์ประชุมของคณะกรรมการการสรรหาจำนวน ๕ คน

๓.๒.๓ กัมพูชา

คณะกรรมการของรัฐสภากัมพูชา ได้แก่ คณะกรรมการของรัฐสภา คณะกรรมการถาวรและคณะกรรมการพิเศษ คณะกรรมการของรัฐสภาที่มีจำนวน ๙ คณะ แต่ละคณะมีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า ๗ คน (ปัจจุบันแต่ละคณะมีจำนวนกรรมการ ๙ คน ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการ และกรรมการ จำนวน ๖ คน) ยกเว้นคณะกรรมการถาวรที่มีจำนวนกรรมการ ๑๒ คน ประกอบด้วย ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา ๒ คน และประธานคณะกรรมการของรัฐสภาอีก ๙ คน องค์ประชุมมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด สำหรับจำนวนคณะกรรมการพิเศษเป็นไปตามจำนวนที่ต้องการกำหนดโดยการแต่งตั้งของรัฐสภา

ในการทำงานของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจตั้งบุคคลภายนอกเป็นผู้ชำนาญการเพื่อเข้ามาช่วยการทำงานของคณะกรรมการได้ แต่ผู้ชำนาญการนี้ไม่มีสิทธิในการลงมติหรือการตัดสินใจใด ๆ เช่น กรรมการ คณะกรรมการของรัฐสภากัมพูชา ๙ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการปกป้องสิทธิมนุษยชนและรับเรื่องราวร้องทุกข์ คณะกรรมการการคลังและการธนาคาร คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว คณะกรรมการการสาธารณสุข สังคม แรงงานและกิจการสตรี เป็นต้น (ดูรายชื่อและจำนวนกรรมการในภาคผนวก ค) คณะกรรมการรัฐสภากัมพูชาอาจเรียกให้รัฐบาลมาให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการได้

๓.๒.๔ ฟิลิปปินส์

คณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร ฟิลิปปินส์ จะมีทั้งคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการพิเศษ (วิสามัญ) คณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์มีจำนวนมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ จำนวน ๕๗ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการจำนวน ๒๐ - ๑๘๕ คน คณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ ๕๗ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการการเกษตรและอาหาร คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและวัฒนธรรม คณะกรรมการการงบประมาณ คณะกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการ

เศรษฐกิจ คณะกรรมการการต่างประเทศ คณะกรรมการการสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการการศึกษาและเทคโนโลยีขั้นสูง คณะกรรมการการสาธารณสุข คณะกรรมการการแรงงานและการจ้างงาน คณะกรรมการการความสัมพันธ์รัฐสภาระหว่างประเทศและการทูต คณะกรรมการการเคหะและการพัฒนาเมือง คณะกรรมการกิจการมุสลิม คณะกรรมการการวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยแห่งชาติ คณะกรรมการการกิจการมินดาเนา คณะกรรมการการป้องกันและความมั่นคงของชาติ คณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติ คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะกรรมการการขจัดความยากจน คณะกรรมการข้อมูลสาธารณะ คณะกรรมการการขนส่ง คณะกรรมการสตรี คณะกรรมการเยาวชน และการพัฒนาการกีฬา เป็นต้น (ดูรายชื่อและจำนวนกรรมการในภาคผนวก ง)^๕

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ คณะที่มีจำนวนกรรมการมากที่สุด คือ คณะกรรมการการงบประมาณ ซึ่งมีจำนวนกรรมการ ๑๘๕ คน ขณะที่คณะกรรมการขจัดความยากจนและคณะกรรมการธุรกิจขนาดเล็ก และการพัฒนาผู้ประกอบการ มีจำนวนกรรมการน้อยที่สุด จำนวน ๒๐ คนเท่ากันทั้งสองคณะ คณะกรรมการสามัญมีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ญัตติ และเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ ภายใต้ขอบเขตอำนาจที่แต่ละคณะกรรมการได้รับมอบหมายจากสภาและตามที่บัญญัติในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ คณะกรรมการการข้อบังคับ จำนวน ๕๕ คน จะมีจำนวนกรรมการตามสัดส่วนของกลุ่มเสียงข้างมากและกลุ่มเสียงข้างน้อยในสภา โดยผู้นำและรองผู้นำเสียงข้างมากในสภาจะเป็นประธานและรองประธานคณะกรรมการและผู้นำและรองผู้นำเสียงข้างน้อยในสภาจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการคณะนี้ด้วย

คณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ มีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยงานของคณะกรรมการได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ จะมีกรรมการที่เป็นตัวแทนจากทุกภูมิภาค ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำและรอง ๑๐ คนของกลุ่มเสียงข้างมาก ผู้นำและรอง ๑๐ คนของกลุ่มเสียงข้างน้อย ประธานคณะกรรมการการตรวจสอบหรือผู้ได้รับมอบหมายจากคณะจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนมติได้ในทุกคณะกรรมการ แต่ละคณะกรรมการสามัญจะมีประธาน ๑ คน และรองประธานจำนวนแตกต่างกันไปตามจำนวนกรรมการในคณะ โดยคณะกรรมการ จำนวน ๒๕ คน จะมีรองประธาน จำนวน ๒ คน คณะกรรมการ จำนวน ๓๕ คน จะมีรองประธาน ๓ คน คณะกรรมการ

^๕ www.congress.gov.ph/legis/rules/index.php?rule (๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)

ธิการ จำนวน ๔๕ คน จะมีรองประธาน ๔ คน คณะกรรมการ จำนวน ๕๕ คน จะมีรองประธาน ๖ คน คณะกรรมการ จำนวน ๖๕ คน จะมีรองประธาน ๗ คน คณะกรรมการ จำนวน ๗๕ คน จะมีรองประธาน ๘ คน คณะกรรมการ จำนวน ๘๕ คน จะมีรองประธาน ๙ คน คณะกรรมการ จำนวน ๙๕ คน จะมีรองประธาน ๑๐ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๐๕ คน จะมีรองประธาน ๑๑ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๑๕ คน จะมีรองประธาน ๑๒ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๒๕ คน จะมีรองประธาน ๑๓ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๓๕ คน จะมีรองประธาน ๑๔ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๔๕ คน จะมีรองประธาน ๑๕ คน คณะกรรมการ จำนวน ๑๕๕ คน จะมีรองประธาน ๑๖ คน และคณะกรรมการ จำนวน ๑๖๕ คน จะมีรองประธาน ๑๗ คน

กรรมการผู้ซึ่งมีผลประโยชน์หรือธุรกิจเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมกับเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาจะไม่มีสิทธิเข้ามีส่วนร่วมพิจารณาและลงมติในเรื่องนั้น ๆ คณะกรรมการสามัญจะต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง องค์กรประชุม ๑ ใน ๕

๓.๒.๕ ญี่ปุ่น^๕

คณะกรรมการในสภาของประเทศญี่ปุ่น แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่ คณะกรรมการธิการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการวิจัยและคณะกรรมการร่วมกันของ ๒ สภา คณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่นจะทำหน้าที่ตรวจสอบ พิจารณาในรายละเอียดร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สนธิสัญญาและคำร้องต่าง ๆ ในขอบเขตภารกิจหน้าที่คณะกรรมการนั้น ๆ รวมทั้งการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายรัฐบาล การลงพื้นที่หาข้อมูลข้อเท็จจริงในเรื่องที่ทำการศึกษาตามขอบเขตภารกิจหน้าที่

คณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรญี่ปุ่น มีจำนวน ๑๗ คณะ แต่ละคณะมีสมาชิกจำนวน ๒๐ - ๕๐ คน (ดูรายชื่อและจำนวนกรรมการในภาคผนวก ๑) คณะกรรมการสามัญวุฒิสภาญี่ปุ่น มีจำนวน ๑๗ คณะ แต่ละคณะมีสมาชิก จำนวน ๑๐ - ๔๕ คน สมาชิกสภาใดเอ็ด แต่ละคนจะต้องเป็นกรรมการสามัญในสภาที่ตนสังกัดอย่างน้อยคนละ ๑ คณะ ประธานสภาแต่ละสภาเป็นผู้เสนอชื่อกรรมการสามัญแต่ละคณะของสภานั้น ๆ (ซึ่งในทางปฏิบัติประธานจะเสนอชื่อจากรายชื่อที่พรรคการเมืองเสนอตามที่ได้ตกลงกันไว้แล้ว) คณะกรรมการสามัญมีวาระ

^๕ www.sangiin.go.jp (๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗)

หนังสือ "การพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ" หน้าที่ ๑
 ระบุวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

เท่าที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานั้น สภาผู้แทนราษฎรมีวาระ ๔ ปี สัดส่วนกรรมการสามัญในแต่ละคณะขึ้นกับสัดส่วนสมาชิกสภาที่แต่ละพรรคการเมืองมีอยู่ในสภา ขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญจะสอดคล้องกับขอบเขตการบริหารราชการที่รัฐบาลแบ่งให้ แต่จะไม่ระบุเจาะจงไปที่การทำงานของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ในการพิจารณากฎหมายในชั้นกรรมการคณะ กรรมการอาจแก้ไข หรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติได้ หากเห็นว่าไม่มีคุณค่าพอจะเข้าสู่อำนาจการพิจารณาของที่ประชุมสภาแต่ทั้งนี้มิใช่ร่างที่เสนอมาจากอีกสภาหนึ่ง คณะกรรมการสามัญแต่ละคณะจะมีที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์และนักวิจัยเพื่อช่วยงานคณะกรรมการ คณะกรรมการของประเทศญี่ปุ่นจะตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ศึกษาเรื่องที่คณะกรรมการมอบหมายเพื่อช่วยการทำหน้าที่ของคณะกรรมการก็ได้ ในการประชุมคณะกรรมการของสภาไดเอท (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) ประเทศญี่ปุ่นจะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในคณะ จึงจะเป็นองค์ประชุม การลงมติให้เสียงข้างมากในที่ประชุม

๓.๒.๖ สหรัฐอเมริกา

คณะกรรมการของรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยคณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการร่วม คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภา และคณะกรรมการเต็มสภา ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

๑. คณะกรรมการสามัญ (Standing Committee) เป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญที่สุดของรัฐสภา เพราะว่าร่างรัฐบัญญัติทุกฉบับจะต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสามัญก่อนที่จะผ่านการพิจารณาของรัฐสภา และตราขึ้นเป็นรัฐบัญญัติ อาจกล่าวได้ว่ารัฐสภาของสหรัฐอเมริกาเป็นรัฐสภาที่ใช้ประโยชน์จากคณะกรรมการสามัญมากที่สุดในโลก (เกษมศักดิ์ แสนโกชน์ ๒๕๑๓, ๓๕)

คณะกรรมการแต่ละคณะจะมีจำนวนกรรมการ อำนาจหน้าที่และอิทธิพลแตกต่างกันไป ระเบียบข้อบังคับของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ได้บัญญัติขอบข่ายของกิจการในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะไว้อย่างละเอียดแน่นอน และชัดเจนซึ่งเป็นผลให้รัฐสภาสามารถวินิจฉัยเพื่อมอบหมายกิจการที่รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้คณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งนำไปพิจารณานั้น สามารถกระทำได้อย่างสะดวกและไม่มีปัญหาถกเถียงกันมาก (เกษมศักดิ์ แสนโกชน์ ๒๕๑๓, ๓๕)

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญ (Select or Special Committee) เป็นคณะกรรมาธิการที่ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งขึ้นตามมติหรือกฎข้อบังคับพิเศษของสภา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน ศึกษา ค้นคว้าข้อเท็จจริงบางอย่างตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นมา คณะกรรมาธิการคณะนี้จะไม่ใช้อำนาจอย่างเป็นทางการที่จะเสนอรายงานเกี่ยวกับร่างรัฐบัญญัติ เช่นเดียวกับคณะกรรมาธิการวิสามัญ (เกษมศักดิ์ แสนโกชณ์ ๒๕๑๓,๓๕) เมื่อคณะกรรมาธิการคณะนี้ปฏิบัติหน้าที่เรียบร้อยแล้วและได้เสนอรายงานต่อสภาก็จะสลายตัวไป

๓. คณะกรรมาธิการร่วม (Joint Committee) เป็นคณะกรรมาธิการถาวรที่ประกอบด้วยคณะกรรมาธิการจากพรรคการเมืองสองพรรคของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร การจัดตั้งคณะกรรมาธิการคณะนี้ กระทำโดยมติร่วมกันของรัฐสภา (Concurrent Resolution) หรือโดยบทบัญญัติของกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง โดยที่ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แต่งตั้งกรรมาธิการจากสมาชิกรัฐสภา และในบางกรณีจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมติร่วมกัน หรือตามกฎหมายที่บัญญัติให้มีคณะกรรมาธิการนั้น ๆ

คณะกรรมาธิการคณะนี้มีความสำคัญและมีอิทธิพลในรัฐสภาในด้านการทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า และสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริง ตลอดทั้งติดตามดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร (เกษมศักดิ์ แสนโกชณ์ ๒๕๑๓,๔๒)

๔. คณะกรรมาธิการร่วมกันของรัฐสภา (Conference Committee) เป็นคณะกรรมาธิการชั่วคราว (Ad Hoc Committee) ประกอบด้วยกรรมาธิการจากทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทำการพิจารณาทหาทางประนีประนอมความเห็นที่แตกต่างกันในร่างรัฐบัญญัติที่ผ่านสภาทั้งสอง เนื่องจากร่างรัฐบัญญัติที่ผ่านสภาหนึ่งแล้วถูกแก้ไขโดยสภาที่สองและสภาที่เป็นต้นร่างรัฐบัญญัตินั้นไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ร่างรัฐบัญญัตินั้นตกไป สภาซึ่งเป็นต้นร่างรัฐบัญญัติและปฏิเสธการแก้ไขร้องขอสภาซึ่งเป็นผู้แก้ไขหรือสภาที่สองให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นพิจารณา ซึ่งถ้าตกลงกันได้ สภาซึ่งเป็นผู้แก้ไขหรือสภาที่สองก็จะส่งหนังสือไปยังสภาที่เป็นต้นร่างรัฐบัญญัติว่ายินดีที่จะให้มีการปรึกษาหารือ และส่งรายชื่อกรรมาธิการที่เป็นผู้แทนของตนไปด้วย และประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมา สภาที่แก้ไขร่างรัฐบัญญัติจะร้องขอให้สภาซึ่งเป็นต้นร่างรัฐบัญญัติให้แต่งตั้งกรรมาธิการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎรจะแต่งตั้งกรรมาธิการขึ้นจากกรรมาธิการที่อาวุโส ในคณะกรรมาธิการสามัญของสภาทั้งสองที่โดยทำหน้าที่ร่างรัฐบัญญัตินี้มาแล้ว และมาจากพรรคการเมืองทั้งสองพรรค

การประชุมของคณะกรรมการคณะนี้ จะใช้ข้อบังคับการประชุมตามคู่มือของ เจฟเฟอร์สัน (Jefferson's Manual) มากกว่าที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบข้อบังคับการประชุมของสภาใดสภาหนึ่ง (เกษมศักดิ์ แสนโกธณ์ ๒๕๑๓, ๔๒-๔๔)

๕. คณะกรรมการเต็มสภา (Committee of the Whole) เป็นคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาไม่มีคณะกรรมการเต็มสภาแต่อย่างใด ระเบียบข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้ร่างรัฐบัญญัติหรือมติบางชนิด หลังจากที่ผ่านมาการพิจารณาของคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการระเบียบข้อบังคับแล้ว จะต้องเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการเต็มสภา^๖

ปัจจุบันคณะกรรมการสามัญสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรอเมริกามีจำนวน ๒๐ คณะ แต่ละคณะมีจำนวนกรรมการ ๑๐ - ๑๕ คน โดยคณะกรรมการการขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน มีจำนวนกรรมการมากที่สุด (๑๕ คน) รองลงมาได้แก่คณะกรรมการการคลัง (๑๔ คน) และคณะกรรมการการจัดสรรงบประมาณ (๑๒ คน) ขณะที่คณะกรรมการมาตรฐานจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๑๐ คน) และคณะกรรมการการข้อบังคับ (๑๒ คน) มีจำนวนกรรมการน้อยที่สุดตามลำดับ สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถเป็นกรรมการสามัญเกิน ๒ คณะ และเป็นอนุกรรมการเกิน ๔ คณะได้ คณะกรรมการสามัญจะทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายรัฐบาลและพิจารณากลับร่างกฎหมายตามขอบเขตภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการ หลายคณะดูแลรับผิดชอบงานมากกว่า ๑ กระทรวง อาทิเช่น คณะกรรมการพลังงานและพาณิชย์ดูแลงานด้านการผู้บริโภค การวิจัยยาชีวเคมี การสาธารณสุข การพลังงานและการท่องเที่ยว เป็นต้น (ดูรายละเอียดคณะกรรมการและจำนวนในภาคผนวก ข)^๗

^๖ ร้อยตำรวจเอกศักดิ์ชัย จีระพรชัย. ๒๕๔๒. บทบาทคณะกรรมการในระบบรัฐสภาไทย : กรณีศึกษาคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. หน้า ๔๕ - ๔๙.

^๗ www.house.gov (๑๓ มกราคม ๒๕๕๘)

นสักรัตน์ "กรมพัฒนาบริหารระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๓.๒.๗ อังกฤษ

ระบบคณะกรรมการกิจการของรัฐสภาอังกฤษ ประกอบด้วยคณะกรรมการเต็มสภา คณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการร่วม และคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติเอกชน ซึ่งมีสาระสำคัญ (Havey ๒๕๒๓, ๘๑-๘๒) คือ

๑. คณะกรรมการเต็มสภา (Committee of the Whole House) เป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาสามัญทั้งหมด ยกเว้นประธานสภา ทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ผู้ที่เป็นประธานของคณะกรรมการเต็มสภา คือ รองประธานสภา (วิทยา นภาศิริกุลกิจ ๒๕๒๒, ๘๑) ซึ่งมีชื่อเรียกตำแหน่งนี้ว่า ประธานคณะกรรมการเต็มสภา (Chairman of Ways and Means)

๒. คณะกรรมการสามัญ (Standing Committee) เป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญที่สุด มีสมาชิกตามอัตราส่วนของพรรคการเมืองในสภาสามัญ ทำหน้าที่ตลอดอายุสภา โดยทำหน้าที่ของสภาทั้งหมด และมีหน้าที่อภิปรายรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติขึ้นกรรมาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจสอบและแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ คณะกรรมการเหล่านี้มีชื่อเรียกว่า คณะกรรมาธิการชุด A, B, C, D เป็นต้น ไม่มีชื่อเฉพาะ แต่เป็นที่รู้กันว่าคณะกรรมการคณะใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใด นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการชุดพิเศษชุดหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมาธิการสามัญกิจการสก๊อต (Scottish Standing Committee) ซึ่งมีกรรมาธิการทุกคนเป็นชาวสก๊อต และทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสก๊อตแลนด์เท่านั้น คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการของเวลส์ ก็เป็นข้อยกเว้นพิเศษเช่นเดียวกัน (สมบุญรุณ สุขสำราญ ๒๕๒๗, ๑๓๔)

๓. คณะกรรมการวิสามัญ (Select Committee) เป็นคณะกรรมการที่สภาแต่งตั้งขึ้นพิเศษเป็นครั้งคราว เพื่อทำหน้าที่เฉพาะเรื่องหรือให้ความเห็นแก่สภาในเรื่องที่ต้องอาศัยความชำนาญพิเศษ โดยเลือกจากสมาชิกสภาฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านตามสัดส่วนของสมาชิกสภา ซึ่งแบ่งย่อยลงไปอีกเป็น ๓ ประเภท (จรรยา สุภาพ ๒๕๒๓, ๓๐) คือ

๓.๑ คณะกรรมการสมัยประชุม (Sessional Committee) เป็นคณะกรรมการที่สภาแต่งตั้งในตอนเริ่มต้นสมัยประชุม เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลเรื่องต่าง ๆ เช่น คณะกรรมาธิการบัญชีเงินแผ่นดิน (Public Account Committee) และคณะกรรมการคัดเลือกคณะกรรมการประจำ (Committee of Selection)

๓.๒ คณะกรรมาธิการชั่วคราว (Ad Hoc Committee) เป็นคณะกรรมาธิการที่ทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติบางอย่าง และสอบสวนหาข้อเท็จจริงในบางเรื่อง

๓.๓ คณะกรรมาธิการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Specialist Committee) เป็นคณะกรรมาธิการที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อพิจารณาเรื่องที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

๓.๔ คณะกรรมาธิการร่วม (Joint Committee) เป็นคณะกรรมาธิการที่ได้รับแต่งตั้งมาจากสภาสมาชิกและสภาขุนนาง เพื่อร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ไม่เกี่ยวกับการเมือง เช่น ร่างพระราชบัญญัติเอกชนที่สำคัญ และร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมและการประมวลกฎหมาย เป็นต้น

๓.๕ คณะกรรมาธิการร่างพระราชบัญญัติเอกชน (Private Bill Committee) เป็นคณะกรรมาธิการที่ทำหน้าที่พิจารณาและอภิปรายร่างพระราชบัญญัติเอกชน

ปัจจุบันคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ มีจำนวน ๒๙ คณะ แต่ละคณะมีกรรมาธิการจำนวน ๙-๑๗ คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)^๕

๓.๒.๘ ฝรั่งเศส

ระบบคณะกรรมาธิการของฝรั่งเศส ประกอบด้วยคณะกรรมาธิการสามัญ คณะกรรมาธิการวิสามัญ และคณะกรรมาธิการสอบสวนและควบคุม ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

๑. คณะกรรมาธิการสามัญ เป็นคณะกรรมาธิการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาก แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องน้อยกว่าสมัยก่อนปี ค.ศ. ๑๙๕๘ เพราะคณะกรรมาธิการสามัญในสมัยก่อน โดยเฉพาะในสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ และที่ ๔ มีจำนวนถึง ๑๙ คณะ ในแต่ละสภาสามารถควบคุมรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากแม้บางครั้งจะเกินขอบเขตไป เนื่องจากความอ่อนแอของฝ่ายรัฐบาลก็ตาม ด้วยเหตุนี้เองคณะกรรมาธิการสามัญจึงถูกลดจำนวนลงเหลือแค่ ๖ คณะในสมัยสาธารณรัฐที่ ๕

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญ เป็นคณะกรรมาธิการที่ตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบร่างกฎหมายตามที่รัฐบาลหรือสภากร้องขอให้พิจารณา การตั้งคณะกรรมาธิการคณะนี้เป็นไปอย่างอิสระ แต่อย่างไรก็ตามในสาธารณรัฐที่ ๕ มีการจัดตั้งคณะกรรมาธิการคณะนี้น้อยมาก

^๕ ร้อยตำรวจเอกศักดิ์ชัย จีรพรชัย, อ้างแล้ว. หน้า ๕๐-๕๑.

๓. คณะกรรมาธิการสอบสวนและควบคุม เป็นคณะกรรมาธิการที่ตั้งขึ้นเพื่อที่สภาจะสามารถดำเนินการสอบสวนหรือรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงและเสนอข้อสรุปต่อสภา รวมทั้งสามารถควบคุมการกระทำของฝ่ายรัฐบาลได้ในบางครั้ง

คณะกรรมาธิการคณะนี้มีขอบเขตอำนาจจำกัดตามที่กฎหมายระบุไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตามในอดีต คณะกรรมาธิการคณะนี้มีอำนาจไม่จำกัด สามารถเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้การสอบสวน ถ้าบุคคลนั้น ๆ ไม่มาตามคำสั่งอาจถูกพิจารณาลงโทษตามกฎหมาย โดยเหตุนี้คณะกรรมาธิการสอบสวนและควบคุมจึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับคดีที่สำคัญและดำเนินงานเคียงข้างกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าคณะกรรมาธิการคณะนี้จะใช้อำนาจเกินในบางคราว แต่ก็สามารถควบคุมฝ่ายรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการคณะนี้มีระยะเวลาสั้นมากในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานมีอุปสรรคอยู่มาก นอกจากนั้นคณะกรรมาธิการคณะนี้ยังไม่สามารถตั้งขึ้นได้ในกรณีที่มีการสอบสวนเรื่องนั้น ๆ แล้ว จนกว่าจะพ้นระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมาธิการคณะนี้จะถูกยุบทันทีศาลได้ดำเนินคดีในข้อเท็จจริงที่คณะกรรมาธิการพิจารณาอยู่ (มนตรี รูปสุวรรณ ๒๕๒๙, ๑๑๖-๑๑๗)^{๑๕}

ปัจจุบันคณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสมีจำนวน ๖ คณะ โดยคณะกรรมาธิการ ๒ คณะ ได้แก่ คณะกรรมาธิการการวัฒนธรรม, ครอบครัวและการสังคม และคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ, สิ่งแวดล้อม และการวางแผนภูมิภาค จะมีจำนวนกรรมาธิการ ๑ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการสามัญอีก ๔ คณะ ได้แก่ คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ คณะกรรมาธิการการป้องกันประเทศและกองกำลัง คณะกรรมาธิการการคลัง การเศรษฐกิจทั่วไปและการวางแผน และคณะกรรมาธิการกฎหมายรัฐธรรมนูญ นิติบัญญัติและการบริหารทั่วไป จะมีจำนวนกรรมาธิการ ๑ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อรวมจำนวนคณะกรรมาธิการทั้งคณะแล้วก็มีจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสภา แสดงโดยนัยว่าสมาชิกแต่ละคนจะเป็นกรรมาธิการสามัญได้คนละ ๑ คณะ เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสภามีจำนวน ๔๗๗ คน เท่ากับว่าคณะกรรมาธิการแต่ละคณะมีจำนวนกรรมาธิการค่อนข้างมาก องค์ประชุมคณะกรรมาธิการ ๑ ใน ๓ คณะกรรมาธิการสามัญสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสมีอำนาจหน้าที่พิจารณากลับกรองร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตหน้าที่ของคณะ จำนวนคณะกรรมาธิการที่น้อย ทำให้ขอบเขตภารกิจของงานของแต่ละคณะค่อนข้างกว้าง คณะกรรมาธิการวัฒนธรรม ครอบครัว และการ

^{๑๕} ร้อยตำรวจเอกศักดิ์ชัย จีรพรชัย., ช่างแล้ว หน้า ๕๒-๕๓.

สังคม คณะเดียวรับผิดชอบงานด้านการศึกษาและวิจัย การอบรม การพัฒนาสังคม เด็กและ
กีฬา การแรงงานและการจ้างงาน การสาธารณสุข ครอบครัว ประชากร สังคม การเกษียณและ
การบำนาญ เป็นต้น^{๑๑}

๓.๓ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ทำการวิเคราะห์

จากข้อมูลที่ค้นคว้าผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่จะทำการศึกษามาจัดทำลงใน
ตารางที่ ๓.๑ เพื่อง่ายต่อการศึกษาวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ : ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ทำการวิเคราะห์

ที่	ประเทศ	จำ นวน สภา	ชื่อสภา	จำ นวน ส.ส.	จำนวน พรรค การเมือง ที่มีที่นั่ง ในสภา	จำ นวน คณะ กมธ.	จำนวน กมธ. ในคณะ	จำ นวน กระ ทรวง	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๑	แคนาดา	๒	- สภาสามัญ - วุฒิสภา	๓๐๘	๔	๒๐	๑๒	Na	๓๑.๗	ส.ส. มา จากการ เลือกตั้ง โดยตรง
๒	ออสเตรเลีย	๒	- สภาผู้แทน ราษฎร - วุฒิสภา	๑๕๐	๕	๑๘	๗ - ๑๑	Na	๒๐	ส.ส. มา จากการ เลือกตั้ง โดยตรง
๓	กัมพูชา	๒	- สภาแห่งชาติ กัมพูชา - วุฒิสภา	๑๒๙	๓	๙	๙	๒๒	๑๓	ส.ส. มา จากการ เลือกตั้ง โดยตรง
๔	โครเอเชีย	๑	รัฐสภา	๑๕๒	๑๑	๒๕	Na	Na	๔.๔	ส.ส. มา จากการ เลือกตั้ง โดยตรง

^{๑๑} www.assemblee-nationale.fr (๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)

หลักสูตร "การพัฒนานโยบายระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ที่	ประเทศ	จำนวนสภา	ชื่อสภา	จำนวน ส.ส.	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	จำนวนคณะ กมธ.	จำนวน กมธ. ในคณะ	จำนวน กระทรวง	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๕	เนเธอร์แลนด์	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๑๕๐	๑๑	๑๔	๕๙	๑๓	๑๖	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๖	นิวซีแลนด์	๑	สภาผู้แทนราษฎร	๑๒๐	๗	๒๐	๕-๑๒	Na	๔.๐	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๗	นอร์เวย์	๑	สทอร์ติงเก็ต	๑๖๕	๙	๑๒	๑๐-๒๐	Na	๔.๕	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๘	ฟิลิปปินส์	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๒๓๕	๑๓	๕๗	๒๐-๑๘๕	๑๘	๘๔.๖๒	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๙	มาเลเซีย	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๒๑๙	๔	๕	๗-๑๒	๒๖	๒๕.๔๕	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๐	รัสเซีย	๒	- สภาล่าง (สภาดูมา) - สภาสูง	๔๕๐	๘	๒๓	Na	Na	๑๔๕.๓	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๑	สวีเดน	๑	ริคสดากัน	๓๔๙	๗	๑๖	เลขคี่ ไม่น้อยกว่า ๑๕ คน	Na	๘.๙	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๒	สวิตเซอร์แลนด์	๒	- สภาล่าง - สภาสูง	๒๐๐	๑๔	๑๒	๒๕	๗	๗.๒๘	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

นักถอดร "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

"เนื้อหาสาระทั้งหมดที่ปรากฏในเอกสารฉบับงานนี้
จัดทำเพื่อการศึกษาค้นคว้าโดยบุคคลที่สนใจ
มิอาจนำไปเป็นมูลฟ้องฟ้องใด ๆ ทั้งสิ้น"

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ที่	ประเทศ	จำนวนสภา	ชื่อสภา	จำนวน ส.ส.	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	จำนวนคณะกรรมกรมธ.	จำนวนกมธ.ในคณะ	จำนวนกรรทรวง	จำนวนประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๑๓	ไซปรัส	๑	สภาผู้แทนราษฎร	๘๐	๘	๒๑	๔-๑๘	Na	๐.๘๐	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๔	เดนมาร์ก	๑	โฟล์คทีนเกติง	๑๗๙	๘	๒๔	๑๗	Na	๕.๓	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๕	ญี่ปุ่น	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๔๘๐	๗	๑๗	๒๐-๕๐	Na	๑๒๗.๗๖	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๖	อังกฤษ	๒	- สภาล่าง - สภาสูง	๖๕๙	๑๐	๒๙	๙-๑๗	Na	๖๐.๒๗	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๗	ฝรั่งเศส	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๕๗๗	๑๐	๖	- ๒ คณะ จำนวน ๑/๔ ของสมาชิกทั้งสภา - ๔ คณะ จำนวน ๑/๘ ของสมาชิกทั้งสภา	Na	๖๐.๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๑๘	เยอรมัน	๒	- สภาล่าง - สภาสูง	๖๖๖	๖	๘	Na	Na	๘๒.๖	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ที่	ประเทศ	จำนวนสภา	ชื่อสภา	จำนวน ส.ส.	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	จำนวนคณะกรรมาธิการ	จำนวน กก.มธ. ในคณะ	จำนวน กระทรวง	จำนวนประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๑๙	ฮังการี	๑	ฮอรัสซากก็ยูเลส	๓๘๖	๓	๒๕	Na	Na	๑๐.๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๐	ไอซ์แลนด์	๑	อัลดิงกิ	๖๓	๕	๑๒	Na	Na	๐.๒๘	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๑	อินเดีย	๒	- สภาผู้แทนราษฎร (โลกสภา) - วุฒิสภา (ราชย์สภา)	๕๔๕	๘	๒๓	Na	Na	๑,๐๔๙.๗๐	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๒	ไนจีเรีย	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๓๖๐	๗	๓๖	๑๖-๔๒	Na	๑๒๙.๙๓	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๓	สิงคโปร์	๑	รัฐสภา	๙๔	๓	๗	Na	Na	๔.๑๙	- เลือกตั้งโดยตรง ๘๔ คน - แต่งตั้ง ๙ คน - สมาชิกไม่มิตเขตเลือกตั้ง ๑ คน
๒๔	เวียดนาม	๑	รัฐสภา	๔๕๐	๒	๘	Na	Na	๘๑.๖	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ที่	ประเทศ	จำนวนสมาชิก	ชื่อสภา	จำนวน ส.ส.	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	จำนวนคณะ กมธ.	จำนวน กมธ. ในคณะ	จำนวน กระหวาง	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๒๕	ลิธัวเนีย	๑	สภาโซอิมาส	๑๔๑	๘	๑๕	๗-๑๗	Na	๓.๕	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๖	สหรัฐอเมริกา	๑	สภาที่ปรึกษาแห่งสหพันธ์	๔๐	-	๙	๗-๙	Na	๒.๕	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๗	โรมาเนีย	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๓๔๕	๔	๑๗	๑๑-๒๔	Na	๒๒.๓๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๘	ปากีสถาน	๒	- รัฐสภาแห่งชาติ - วุฒิสภา	๒๑๗	๑๖	๓๙	Na	๓๒	๑๓๘.๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๒๙	มอลโดวา	๑	- สภาปาร์ลาเมนตุล	๑๐๑	๓	๑๐	๘-๑๖	Na	๔.๖๖๒	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๐	อามีเนีย	๑	อัสคาซินโจกัออฟ	๑๓๑	๘	๖	Na	Na	๓.๘	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๑	อัลบาเนีย	๑	สภาประชาชน	๑๔๐	๘	๑๓	Na	Na	๓.๓๓	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ที่	ประเทศ	จำนวนสภา	ชื่อสภา	จำนวน ส.ส.	จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา	จำนวนคณะ กมธ.	จำนวน กมธ. ในคณะ	จำนวน กระหวาง	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	หมายเหตุ
๓๒	อิตาลี	๒	- สภาประชาชนแห่งชาติ - สภาที่ปรึกษาแห่งชาติ	๑๔๔	Na	๑๒	Na	Na	๓๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๓	ออสเตรเลีย	๒	- สภาที่ปรึกษาแห่งชาติ - สภาที่ปรึกษาแห่งสหพันธรัฐ	๑๔๓	๔	๒๙	Na	Na	๘.๒๑	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๔	เช็ก	๒	- สภาผู้แทนราษฎร - วุฒิสภา	๒๐๐	๔	๑๔	Na	Na	๑๐.๒๘	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๕	กรีซ	๑	สภาผู้แทนราษฎร	๓๐๐	๔	๘	Na	Na	๑๐.๖	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
๓๖	ลัตเวีย	๑	ซามายา	๑๐๐	๖	๑๗	Na	Na	๒.๓	ส.ส. มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

เมื่อได้ข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจะได้ทำการทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในบทที่ ๔ ต่อไป

บทที่ ๔

ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา

จากข้อมูลคณะกรรมการสามัญประจำสภานานาประเทศจำนวน ๓๖ ประเทศที่ได้รับจากการสืบค้นจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้นำมาจัดกลุ่มที่ทำการศึกษาตามตัวแปรต่าง ๆ ตามตารางที่ ๔.๑ - ๔.๕ ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลเชิงสถิติของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

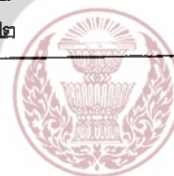
ตารางที่ ๔.๑ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนสภา

จำนวนสภา	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
๑ สภา	๑๗	๔๗
๒ สภา	๑๙	๕๓
รวม	๓๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีลักษณะของสภาเป็นระบบสภาเดียวจำนวน ๑๗ ประเทศ ระบบสภาคู่ จำนวน ๑๙ ประเทศ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๗ และ ๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จำนวน ส.ส. (คน)	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
ต่ำกว่า ๑๕๑	๑๓	๓๖
๑๕๑ - ๒๕๐	๗	๑๙
๒๐๑ - ๒๕๐	๓	๘
๒๕๑ - ๓๐๐	๑	๓
๓๐๑ - ๓๕๐	๓	๘
๓๕๑ - ๔๐๐	๒	๖

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

จำนวน ส.ส. (คน)	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
๔๐๑ - ๔๕๐	๒	๖
๔๕๑ - ๕๐๐	๑	๓
มากกว่า ๕๐๐ ขึ้นไป	๔	๑๑
รวม	๓๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่ำกว่า ๑๕๐ คน มีจำนวน ๑๓ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๑๕๑ - ๒๐๐ คน มีจำนวน ๗ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๒๐๑ - ๒๕๐ คน มีจำนวน ๓ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๒๕๑ - ๓๐๐ คน จำนวน ๑ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๓๐๑ - ๓๕๐ คน จำนวน ๓ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๓๕๑ - ๔๐๐ คน จำนวน ๒ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๔๐๑ - ๔๕๐ คน จำนวน ๒ ประเทศ จำนวน ส.ส. ๔๕๑ - ๕๐๐ คน จำนวน ๑ ประเทศ และจำนวน ส.ส. มากกว่า ๕๐๐ คน จำนวน ๔ ประเทศ คิดเป็นสัดส่วน ๓๖, ๑๙, ๘, ๓, ๘, ๖, ๖, ๓ และ ๑๑% ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำแนกตามจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา

จำนวนพรรคการเมือง (พรรค)	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
ต่ำกว่า ๕	๑๑	๓๒
๕ - ๑๐	๑๘	๕๓
๑๑ - ๑๕	๔	๑๒
มากกว่า ๑๕	๑	๓
รวม	๓๔	๑๐๐

หมายเหตุ : ไม่มีข้อมูล ๒ ประเทศ

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีจำนวนพรรคการเมืองต่ำกว่า ๕ พรรค, ระหว่าง ๕ - ๑๐ พรรค, ระหว่าง ๑๑ - ๑๕ พรรค, และมากกว่า ๑๕ พรรค จำนวน ๑๑, ๑๘, ๔, ๑ ประเทศตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วน ๓๒, ๕๓, ๑๒ และ ๓% ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษำจำแนกตามจำนวนคณะกรรมการธิการสามัญ

จำนวนคณะกรรมการธิการสามัญ	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
ต่ำกว่า ๑๑	๑๐	๒๘
๑๑ - ๑๕	๘	๒๒
๑๖ - ๒๐	๗	๑๙
๒๑ - ๒๕	๖	๑๗
๒๖ - ๓๐	๒	๖
มากกว่า ๓๐	๓	๘
รวม	๓๖	๑๐๐

จากตาราง ๔.๔ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีจำนวนคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาต่ำกว่า ๑๐ คณะ, ๑๑ - ๑๕ คณะ, ๑๖ - ๒๐ คณะ, ๑๒ - ๒๕ คณะ, ๒๖ - ๓๐ คณะ, และมากกว่า ๓๐ คณะ จำนวน ๑๐, ๘, ๗, ๖, ๒ และ ๓ ประเทศตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๘, ๒๒, ๑๙, ๑๗, ๖ และ ๘% ตามลำดับ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากที่สุดเป็นลำดับสามในกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ มีจำนวน ๓๑ คณะ รองจากฟิลิปปินส์ที่มีคณะกรรมการธิการสามัญจำนวน ๕๗ คณะ และไนจีเรียที่มีคณะกรรมการ ธิการ จำนวน ๓๖ คณะ

ตารางที่ ๔.๕ : กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษำจำแนกตามจำนวนประชากร

จำนวนประชากร	จำนวนประเทศ	สัดส่วน (%)
๕๐ ล้านคนหรือต่ำกว่า	๒๖	๗๒
มากกว่า ๕๐ - ๑๐๐ ล้านคน	๕	๑๔
มากกว่า ๑๐๐ - ๑๕๐ ล้านคน	๔	๑๑
มากกว่า ๑๕๐ - ๒๐๐ ล้านคน	๐	๐
มากกว่า ๒๐๐ - ๒๕๐ ล้านคน	๐	๐
มากกว่า ๒๕๐ - ๓๐๐ ล้านคน	๐	๐
มากกว่า ๓๐๐ ล้านคน	๑	๓
รวม	๓๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีจำนวนประชากร ๕๐ ล้านคนหรือต่ำกว่า, มากกว่า ๕๐ - ๑๐๐ ล้านคน, มากกว่า ๑๐๐ - ๑๕๐ ล้านคน และมากกว่า ๓๐๐ ล้านคน จำนวน ๒๖, ๕, ๔ และ ๑ ประเทศ ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๗๒, ๑๔, ๑๑ และ ๓% ตามลำดับ

๔.๒ ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเมื่อนำมาทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ($X_๑$, $X_๒$, $X_๓$, $X_๔$) และตัวแปรตาม (Y) ปรากฏผลดังนี้

๔.๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($X_๑$) กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา (Y)

จากตารางที่ ๔.๖ แสดงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($X_๑$) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา (Y) แสดงให้เห็นว่าสมมติฐานที่ว่าตัวแปร $X_๑$ กับ Y มีความสัมพันธ์กันในทางบวกนั้นไม่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งข้อนี้อาจอธิบายได้ในแง่ที่ว่า ส.ส. ไม่ได้เป็นผู้มีส่วนโดยตรงต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ ประเทศที่มี ส.ส. จำนวนมากอาจมีจำนวนคณะกรรมการที่ต่ำก็ได้ หากมีการกำหนดภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการที่กว้างและหลากหลายมากพอ

ตารางที่ ๔.๖ : ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($X_๑$) กับ จำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา (Y)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	๑๕.๒๐๓	๓.๓๑๗		๔.๕๙๔	.๐๐๐
$X_๑$.๐๐๘	.๐๑๑	.๑๓๓	.๗๘๐	.๔๔๑

๔.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)

จากตารางที่ ๔.๗ แสดงให้เห็นว่าจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร (Y) มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ (๙๙%) ค่าความเชื่อมั่น ๙๗% ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการต่อรองภายในพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่มีที่นั่งในสภามีผลต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการ และยังถ้ามีจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาเพิ่มขึ้น จำนวนคณะกรรมการสามัญก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ ๔.๗ : ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	๗.๔๒๒	๓.๘๘๕		๑.๙๑๐	.๐๖๕
X๒	๑.๕๒๔	.๕๐๑	.๔๗๔	๓.๐๔๒	.๐๐๕

๔.๒.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร (X๓) กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y)

จากตารางที่ ๔.๘ แสดงให้เห็นว่าจำนวนประชากร (X๓) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร (Y) สมมติฐานที่ตั้งไว้จึงไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่งอาจเป็นเพราะจำนวนประชากรไม่เป็นปัจจัยที่มีอำนาจในการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญนำมาพิจารณา

ตารางที่ ๔.๘ : ค่าสัมสัมพันธ์ถดถอยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากร (X_3)
กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญประจำสภา (Y)

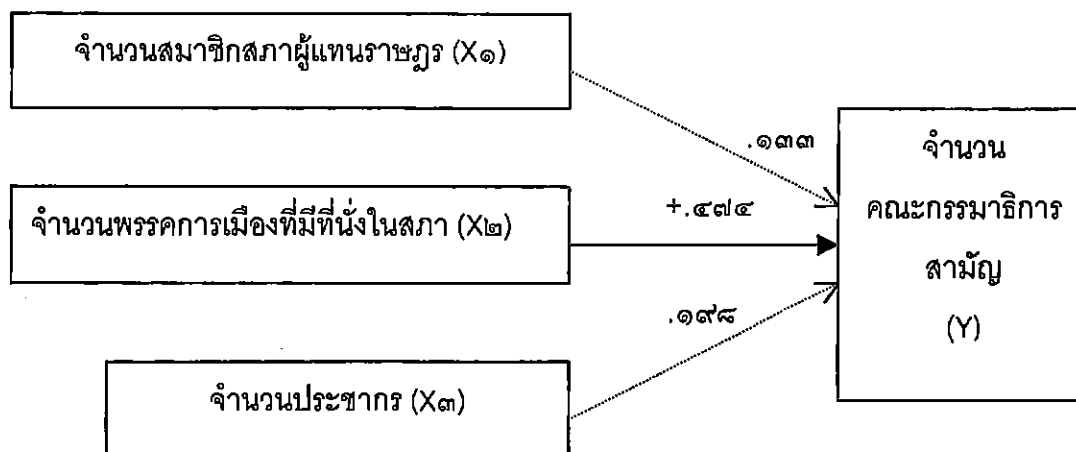
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	๑๖.๖๐๐	๑.๙๒๓		๘.๖๓๑	.๐๐๐
X_3	.๐๑๒	.๐๑๐	.๑๙๘	๑.๑๙๗	.๒๔๗

๔.๒.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกระทรวง ($X_๔$) กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญประจำสภา (Y)

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาไม่สามารถหาข้อมูลจำนวนกระทรวงประเทศ กลุ่มตัวอย่างได้ในจำนวนมากพอที่จะนำข้อมูลมาคำนวณค่าทางสถิติในโปรแกรม SPSS+ ได้ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสัมสัมพันธ์ถดถอยดังเช่นตัวแปร $X_๑$, $X_๒$ และ $X_๓$ ได้ จึงต้องทำการวิเคราะห์จากข้อมูลเท่าที่มีอยู่ในเชิงคุณภาพ ซึ่งพบว่าจำนวนกระทรวงไม่น่ามีความสัมพันธ์กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญ โดยที่ตามสมมติฐานจำนวนกระทรวงกับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญน่าจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หมายความว่าจำนวนกระทรวงที่มากก็น่าจะมีจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญตามไปด้วย แต่จากข้อมูลพบว่าประเทศที่มีจำนวนกระทรวงมากแต่กลับมีจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญน้อย อาทิเช่น มาเลเซีย (จำนวนกระทรวง ๒๖ กระทรวง, จำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญ ๕ คณะ) กัมพูชา (จำนวนกระทรวง ๒๒ กระทรวง จำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญ ๙ คณะ) ในขณะที่ฟิลิปปินส์ สวิตเซอร์แลนด์ มีจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญมากกว่าจำนวนกระทรวง แสดงโดยนัยให้เห็นว่าการทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายนิติบัญญัติโดยคณะกรรมการนั้นไม่จำเป็นต้องมีจำนวนกรรมการสิทธิการสำัญให้เท่ากับหรือมากกว่าจำนวนกระทรวงก็เป็นได้ จำนวนคณะกรรมการสิทธิการสำัญที่น้อยกว่าจำนวนกระทรวง แต่คณะกรรมการต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นมีขอบข่ายการดูแล ตรวจสอบการทำงานครอบคลุมทุกกระทรวง และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก็เพียงพอที่จะทำให้การทำงานด้านการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายรัฐบาลโดยคณะกรรมการมีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ถดถอยตัวแปรต้น (X_1, X_2, X_3) กับตัวแปรตาม (Y) เมื่อนำมาใส่ค่าทางสถิติ จะได้รูปแบบ (Model) ตัวแปรตามกรอบแนวคิดที่สร้างไว้ (ในบทที่ ๒) ตามค่าการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

- ▶ มีความสัมพันธ์ตามนัยสำคัญทางสถิติ
- - -▶ ไม่มีความสัมพันธ์ตามนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภาพที่ ๔.๑ : ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมการสามัญกับจำนวนคณะกรรมการสามัญ

อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการศึกษาเป็นที่น่าเป็นห่วงว่าปัจจัยจำนวนพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่ไม่สมควรที่จะนำมาเป็นตัวกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญ เพราะแสดงให้เห็นว่านักการเมืองคำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเป็นหลักในการเข้ามาทำหน้าที่ในสภา การกำหนดจำนวนคณะกรรมการสามัญเพื่อสนองต่อความต้องการของกลุ่มพรรคการเมืองโดยไม่คำนึงถึงการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติอย่างแท้จริง ทำให้การกำหนดจำนวนคณะกรรมการอาจมีจำนวนมากเกินความจำเป็น ทำงานซ้ำซ้อน และท้ายที่สุดสิ้นเปลืองงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ของชาติโดยไม่สมประโยชน์

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๕.๑ บทสรุป

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสิทธิการประจำสภา และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาประเทศ โดยมีขอบเขตการศึกษาเฉพาะคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ใช้การวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) อาศัยโปรแกรม SPSS+ เป็นเครื่องมือและใช้การวิเคราะห์ Simple Linear Regression เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (X๒) เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญ (Y) โดยเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑ (๙๙%) ค่าความเชื่อมั่น ๔๗% ในขณะที่ตัวแปรอื่นได้แก่ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (X๑) จำนวนประชากร (X๓) และจำนวนกระทรวง (X๔) ไม่มีผลกระทบต่อ การกำหนดจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร (Y) ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (๓๖ ประเทศ) ยังพบว่าคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรของไทยมีจำนวนคณะกรรมการมากที่สุด (๓๑ คณะ) เป็นลำดับสามรองจากฟิลิปปินส์ (๕๗ คณะ) และไนจีเรีย (๓๖ คณะ) แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญค่อนข้างสูงมาก เมื่อเทียบกับนานาประเทศ นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ว่าจำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาส่งผลต่อการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญยังสะท้อนให้เห็นว่านักการเมืองกลุ่มต่างๆ ในสภาจะมีส่วนอย่างมากในการกำหนดจำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญ ซึ่งหากกลุ่มพรรคการเมืองมีจำนวนมากก็อาจส่งผลให้จำนวนคณะกรรมการสิทธิการสามัญมากเกินขอบเขตความจำเป็นในการทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายรัฐบาล

๕.๒ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๑. จากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาพบว่าคณะกรรมการสามัญของรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เป็นต้น จะเป็นผู้ทำการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะ ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของการทำงานระบบคณะกรรมการที่ย่อยส่วนการทำงานจากรัฐสภาใหญ่ และเป็นภารกิจหลักของฝ่ายนิติบัญญัติที่ทำการตรากฎหมายเพื่อปรับปรุงการทำงานและเพื่อมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนในประเทศชาติของตน กรรมการในคณะกรรมการสามัญเป็นสมาชิกสภาที่ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนให้มาทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ จึงควรให้การพิจารณาร่างกฎหมายกระทำโดยตัวแทนของประชาชนเป็นหลัก สำหรับกรณีประเทศไทยการพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่สภาวาระ ๒ จะพิจารณาโดยคณะกรรมการวิสามัญเป็นหลัก ซึ่งค่อนข้างแตกต่างกับนานาประเทศอย่างชัดเจน องค์ประกอบของคณะกรรมการวิสามัญจะมีกรรมการที่มาจากการเสนอโดยคณะรัฐมนตรีซึ่งจะมีทั้งสมาชิกสภาและบุคคลภายนอกเข้ามาทำหน้าที่ที่กลั่นกรองร่างกฎหมาย หากพิจารณาในแง่การกลั่นกรองกฎหมายแล้ว นานาประเทศจะให้ความสำคัญกับตัวแทนประชาชนเป็นผู้ทำหน้าที่จะมีให้บุคคลภายนอกเข้ามาเป็นผู้ตัดสินใจแทน การทำงานของคณะกรรมการสามัญจะมีความต่อเนื่องในการทำงานมากกว่าการทำงานของคณะกรรมการวิสามัญที่จะสิ้นสภาพไปเมื่อการพิจารณาเรื่องนั้น ๆ เสร็จสิ้นลง กอปรกับการปกครองของไทยเป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่ให้ตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนในสภา จึงควรที่จะได้มีการทบทวนนโยบายการพิจารณากลับกรองร่างกฎหมายของไทยเสียใหม่ การจะยังคงธรรมเนียมปฏิบัติให้การพิจารณาร่างกฎหมายโดยกรรมการวิสามัญไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติของนานาชาติ และไม่เป็นการสะท้อนการทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติโดยตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง

๒. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินประจำปีงบประมาณ จะเห็นได้ว่านานาประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น ญี่ปุ่น แคนาดา นอร์เวย์ สหรัฐอเมริกา ฯลฯ จะมอบให้คณะกรรมการสามัญ เป็นผู้พิจารณาร่างกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก่อนเสนอเข้าสู่สภาวาระ ๒ ในขณะที่ไทยจะมอบให้คณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาโดยมีระยะเวลาการพิจารณาภายใน ๑๐๕ วันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณฯ มาถึงสภา และมักจะเปลี่ยนตัวกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายงบประมาณในแต่ละปีทำให้การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปได้ยาก ขาดความต่อเนื่อง การตรวจสอบการ

ทำงานของภาคีรัฐบาลจากการใช้จ่ายของรัฐบาลซึ่งเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการจึงเป็นไปได้ยาก

๓. การกำหนดจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรประเทศต่าง ๆ จากผลการศึกษาพบว่ามีเพียง ๕ ประเทศจาก ๒๐ ประเทศที่กำหนดจำนวนกรรมการในคณะกรรมการเท่ากันทุกคณะ การกำหนดจำนวนกรรมการเท่ากันแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้น ๆ ให้น้ำหนักความสำคัญของคณะกรรมการสามัญเท่า ๆ กัน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของโลกปัจจุบันที่แต่ละปัญหามีความสำคัญความยากและความเร่งด่วนของการแก้ปัญหาที่ไม่เท่ากัน จากการศึกษาประเทศส่วนใหญ่ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ล้วนแต่กำหนดจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญไม่เท่ากันแต่ละคณะ เมื่อพิจารณาถึงกรณีประเทศไทยที่กำหนดจำนวนกรรมการเท่ากันทุกคณะในขณะที่ปัญหาแต่ละด้านของประเทศมีความเร่งด่วนและความยากในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ยิ่งหากศึกษาจากข้อมูลในการปฏิบัติงานจริงของการทำงานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันจะพบว่าหลายคณะมีภารกิจการทำงานค่อนข้างมากในขณะที่หลายคณะก็มีงานค่อนข้างน้อยเช่นกัน การกำหนดจำนวนกรรมการในคณะเท่ากันทุกคณะจึงไม่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ และไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของนานาสากล จึงควรที่สภาผู้แทนราษฎรไทยจะได้ทบทวนนโยบายเรื่องการกำหนดกรรมการในคณะกรรมการใหม่ เพื่อให้กรรมการแต่ละคณะไม่ต้องทำงานที่หนักมากหรือน้อยมากจนเกินไปและเพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ผลการศึกษาพบว่าหลายประเทศที่พัฒนาแล้วมีการกำหนดขอบข่ายงานและกระทรวงหน่วยงานที่แต่ละคณะกรรมการจะดูแลรับผิดชอบไว้ค่อนข้างชัดเจน โดยคณะกรรมการคณะหนึ่ง ๆ จะรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของกระทรวง / หน่วยงาน มากกว่า ๑ กระทรวง / หน่วยงาน เพื่อพิจารณากรณีประเทศไทยไม่มีการระบุหน่วยงานที่แต่ละคณะจะดูแลตรวจสอบมักเขียนไว้กว้าง ๆ ตามขอบเขตหน้าที่ที่สอดคล้องกับชื่อคณะกรรมการ ประกอบกับการมีจำนวนคณะกรรมการสามัญที่สูงมากขึ้น ๓๑ คณะ ทำให้การแบ่งหน้าที่ไม่ชัดเจน มีความเหลื่อมล้ำกันในบางคณะซึ่งมักใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเลือกเรื่องมาทำการศึกษาจากข้อมูลมีหลายครั้งที่หลายคณะกรรมการมีการพิจารณาศึกษาเรื่องเดียวกัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง และเสียเวลาทั้งของผู้มาชี้แจงและกรรมการสามัญผู้ทำการพิจารณาศึกษา

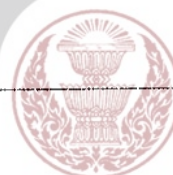
๕.๓ งานวิจัยในอนาคต

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวนคณะกรรมการการศึกษาสามัญประจำสภา” นี้เป็นลักษณะของการศึกษาวิจัยจากข้อมูล ณ เวลาปัจจุบันซึ่งเป็นลักษณะของการวิจัยแบบ Cross – Section data และมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในการทำการศึกษามีจำกัดประมาณ ๒ เดือนครึ่ง และข้อมูลระบบคณะกรรมการการศึกษาสามัญประเทศต่าง ๆ ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษไว้มีจำนวนจำกัด ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรที่งานวิจัยในอนาคตเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงระบบคณะกรรมการของไทยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรจะทำการศึกษาเพิ่มเติมใน ๓ ลักษณะ ดังนี้

๕.๓.๑ ควรศึกษาในเชิง time – series เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงตัดขวาง การศึกษาเรื่องคณะกรรมการสามัญเป็นระยะเวลายาวนานต่อเนื่องระยะหนึ่งจะทำให้มองเห็นภาพการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้มุมมองที่จะปรับปรุงระบบคณะกรรมการมีข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

๕.๓.๒ ควรขยายขอบเขตในการทำการศึกษาเพิ่มเติมไปยังคณะกรรมการประเภทอื่น ๆ ด้วย งานวิจัยฉบับนี้ทำการศึกษาได้เฉพาะคณะกรรมการสามัญ ไม่สามารถศึกษาคณะกรรมการประเภทอื่น ๆ อาทิเช่น คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการร่วมกัน เป็นต้น อีกทั้งควรศึกษาให้ครอบคลุมประเทศต่าง ๆ ที่มีรัฐสภาในโลกให้เพิ่มมากขึ้นโดยหาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศภาษาอื่น ๆ มาช่วยงานด้านการแปลข้อมูลเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างของการศึกษามีความครอบคลุมหลายประเทศเพิ่มขึ้น และเป็นการศึกษาทั้งระบบคณะกรรมการอย่างแท้จริง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพิ่มมากขึ้นจะกระทบกับการศึกษาที่ครอบคลุมประเภทต่าง ๆ ของคณะกรรมการที่เพิ่มมากขึ้น จะช่วยให้การวิเคราะห์ตีความเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบคณะกรรมการมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นได้

๕.๓.๓ ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรต้น ๔ ตัวแปรที่เลือกทำการศึกษา (จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($X_๑$) จำนวนพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา ($X_๒$) จำนวนประชากร ($X_๓$) และจำนวนกระทรวง ($X_๔$)) เพื่อให้การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับจำนวนคณะกรรมการสามัญประจำสภา (Y) มีความครอบคลุมหลากหลายตัวแปรมากยิ่งขึ้น และอาจนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับตัวแปรที่เลือกศึกษาในงานวิจัยนี้ ว่าผลการศึกษามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ด้วยเหตุปัจจัยใด ช่วยให้การวิเคราะห์มีความกว้างและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล สมวิเชียร (ผู้แปล). ๒๕๑๘. **รัฐบาลอเมริกัน : รัฐสภา**. โดยเจอรัลด์ ดับบิว จอห์นสัน. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เกษมศักดิ์ แสนโกชน์. ๒๕๑๓. **การศึกษาเปรียบเทียบระบบกระบวนราชการของประเทศไทย และสหรัฐอเมริกา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณิต บุญสุวรรณ (ผู้แปล). ๒๕๒๓. **การเมืองและการปกครองของอังกฤษ**. โดย แจ็ค ฮาเวย์. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- คณิน บุญสุวรรณ. ๒๕๔๖. **รัฐสภาในโลก**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- จตุภูมิ สุภาพและคณะ. ๒๕๒๓. **การเมืองการปกครองของยุโรป อังกฤษ ฝรั่งเศส เบลเยียม**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- คุณพิน อักษรกิจ. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพร้อมด้วยพระราชบัญญัติ**. ๒๕๔๐. **สามิตสาร.๕๔ (๑๕ ธันวาคม) : ๒๗ - ๒๙**
- ชาญวุฒิ วัชรพุกท์และคณะ.ม.ป.ป. **กระบวนการฝ่ายนิติบัญญัติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ และคณะ. ๒๕๔๑. **การศึกษาแนวทางเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของงานวิจัยนิติบัญญัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ๒๕๑๓. **การพัฒนาองค์การของฝ่ายนิติบัญญัติ**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ๒๕๑๕. **การพัฒนาองค์การของฝ่ายนิติบัญญัติ**. วารสารการบริหาร. ๓,๘ (๔ สิงหาคม) : ๓๕ - ๓๙.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ๒๕๑๗. **ระบบคณะกรรมการ**. รัฐสภาสาร. ๒,๘ (กรกฎาคม) : ๑๕ - ๒๒.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิชและเศรษฐพร ดุศรีพิทักษ์. ๒๕๑๘. **กลไกรัฐสภา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์เศ.
- ธงทอง จันทรางศุ. ๒๕๓๘. **การปรับปรุงระบบการทำงานของคณะกรรมการสภาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพบ.) กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

- นรนิติ เศรษฐบุตร. ๒๕๔๒. กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภาไทย (The legislative procedure of Thai Parliament). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปธาน สุวรรณมงคล. ๒๕๓๗. บทบาทของคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๕. ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ๒๕๔๕.
- มนตรี ฐปสรพรรณ. ๒๕๔๐. แนวทางในการเพิ่มพูนสมรรถนะของสภาผู้แทนราษฎรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะทำงานของคณะกรรมการ, ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, การให้บริการข้อมูลทางวิชาการและสวัสดิการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วิทยา นภาศิริกุลกิจ. ๒๕๒๒. คำบรรยายการเมืองอังกฤษ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. ข้อบังคับการประชุมสภาเปรียบเทียบ, ๒๕๗๖ - ๒๕๑๗. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ๒๕๓๙. วุฒิสภา ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙. กรุงเทพฯ : พชรกานต์.
- ศักดิ์ชัย จีรพรชัย, ร้อยตำรวจเอก. ๒๕๔๒. บทบาทคณะกรรมการในระบบรัฐสภาไทย : กรณีศึกษาคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ๒๕๔๔. คณะกรรมการวุฒิสภา. กรุงเทพฯ : กองกรรมาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรรมาธิการ. กรุงเทพฯ : กองกรรมาธิการ ๑ และ ๒,
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๔๐. เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : กองการประชุม”
- สำนักงานงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๔๔. เปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ .
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๔๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.

สนธิ เตชานันท์. ๒๕๒๙. ระบบการเมือง การปกครองของอังกฤษ. กรุงเทพฯ :
ไอเดียร์สโตร์.

สมบูรณ์ สุขสำราญ. ๒๕๒๗. การเมืองการปกครองสหราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

อรทิพย์ พิศาลบุตร. ๒๕๓๒. ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทน
ราษฎร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Barewold, Hans H. ๑๙๗๙. *Comparative Analysis* Durham. North Carolina :
Duke University.

Committees (The Rules of the House of Representatives). in *The National Diet of Japan*.
Tokyo : The House of Councilors, ๑๙๙๑, ๑๒๓-๑๓๗.

Ferguson, Johe H. and E. Mc Hency. ๑๙๖๙. *The American System of
Government*. USA : Quinn & Borden.

Griffith, Emesi S. ๑๙๖๕. *The American System of Government* England :
Methuen.

Inter – Parliamentary Union. ๑๙๘๖. *Parliaments of the World*. England : The
Macmillan.

The Constitution of Japan. [ออนไลน์]. www.sangiin.go.jp (๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗)

The Diet Law. [ออนไลน์]. www.sangiin.go.jp (๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.almajles.gov.av (๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.apn-dz.org (๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.assemblee-nationale.fr (๑๓ มกราคม ๒๕๔๗)

www.bundestag.de (๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.cdep.ro (๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.duma.gov.ru (๑๑ มกราคม ๒๕๔๘)

www.folketinget.dk (๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.house.gov (๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)

www.lrs.it (๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๗)

www.na.gov.pk (๙ มกราคม ๒๕๔๘)

www.na.gov.vn (๑๓ มกราคม ๒๕๔๗)

www. nigriacongress.org	(๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. parliament.al	(๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. parliament.am	(๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. parliament.althingi.is	(๘ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.av	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.ca	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.ch	(๖ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.cy	(๑๐ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.gov.my	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.gov.sg	(๙ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.gn	(๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. parliament.gv.at	(๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. parliament.hu	(๘ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.md	(๑๖ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.nz	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.uk	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. parliament.za	(๑๓ มกราคม ๒๕๔๘)
www. riksdagen.se	(๑๒ มกราคม ๒๕๔๘)
www. saeima.lv	(๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๗)
www. stortinget.no	(๑๑ มกราคม ๒๕๔๘)

ภาคผนวก

นสีกฤตกร "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" ชุดที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ภาคผนวก ก

คณะกรรมการกิจการและจำนวนกรรมาธิการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาสามัญแคนาดา

คณะกรรมการ	ประธาน	รองประธาน	กมธ.	ผู้ช่วย กมธ.	เลขานุการ	รวม
๑. Aboriginal Affairs & Northern Development (AANO)	๑	๒	๙	๑๐๗	๑	๑๒๐
๒. Access to Information, Privacy and Ethics (ETHI)	๑	๒	๙	๑๐๖	๒	๑๒๐
๓. Agriculture and Agri – Food (AGRI)	๑	๒	๙	๑๐๖	๑	๑๑๙
๔. Canadian Heritage (CHPC)	๑	๒	๙	๑๑๒	๑	๑๒๕
๕. Citizenship and Immigration (CIMM)	๑	๒	๙	๑๑๗	๑	๑๓๐
๖. Environment and Sustainable Development (ENVI)	๑	๒	๙	๑๑๙	๑	๑๓๒
๗. Finance (FINA)	๑	๒	๙	๑๒๒	๑	๑๓๕
๘. Fisheries and Ocean (FOPO)	๑	๒	๙	๑๐๘	๑	๑๒๑
๙. Foreign Affairs and International Trade (FAAE)	๑	๒	๙	๑๔๗	๑	๑๖๐
๑๐. Government Operations & Estimates (OGGO)	๑	๒	๙	๑๐๙	๑	๑๒๒
๑๑. Health (GESA)	๑	๒	๙	๑๑๒	๑	๑๒๕
๑๒. Human Resources, Skill Development, Social Development & the Status of Persons with Disabilities (GUMA)	๑	๒	๙	๑๒๖	๑	๑๓๙
๑๓. Industry, Natural Resources, Science And Technology (INDU)	๑	๒	๙	๑๓๔	๑	๑๔๗
๑๔. Justice, Human Rights, Public Safety And Energy Preparedness (JIST)	๑	๒	๙	๑๐๙	๑	๑๒๒
๑๕. National Defense and Veterans Affairs (NDDN)	๑	๒	๙	๑๐๘	๑	๑๒๑
๑๖. Official Languages (LANG)	๑	๒	๙	๑๐๒	๑	๑๑๕
๑๗. Procedure and House Affairs (PROC)	๑	๒	๙	๑๑๘	๑	๑๓๑

หนังสือสาร "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" หน้าที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

"นี่คือสาระทั้งหมดที่ปรากฏในเอกสารรายงานนี้
จัดทำเพื่อการศึกษาและวิจัยผู้สนใจศึกษาเท่านั้น
มิใช่นำไปเป็นเหตุแห่งการฟ้องร้องใด ๆ ที่อื่น"

ภาคผนวก ก (ต่อ)

คณะกรรมการ	ประธาน	รองประธาน	กมธ.	ผู้ช่วย กมธ.	เลขานุการ	รวม
๑๘. Public Accounts (PACP)	๑	๒	๙	๑๐๔	๑	๑๑๗
๑๙. Status of Women (FEWO)	๑	๒	๙	๑๐๖	๑	๑๑๙
๒๐. Transport (TRAN)	๑	๒	๙	๑๑๒	๑	๑๒๕
๒๑. Liaison (LIAI)	๑	๑	๒๐	๔๒	๑	๖๕

หมายเหตุ :

๑. แต่ละคณะกรรมการจะมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานด้านวิจัยและข้อมูลข่าวสารห้องสมุดรัฐสภา ๑ - ๓ คน ช่วยงานคณะกรรมการยกเว้นคณะกรรมการการดูแลที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยงานคณะ

๒. คณะกรรมการการดูแลมีลักษณะถาวรแต่ไม่เป็นคณะกรรมการสามัญองค์ประกอบจะประกอบด้วย ประธานและรองประธานคณะกรรมการสามัญคณะต่าง ๆ และตัวแทนของคณะกรรมการสภา

ภาคผนวก ข

คณะกรรมการกิจการและจำนวนกรรมาธิการในคณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรออสเตรเลีย

คณะกรรมการ	กมธ. ฝ่าย รัฐบาล	กมธ. มิใช่ ฝ่ายรัฐบาล	รวม
๑. Aboriginal and Torres Strait Islander Affairs	๖	๔	๑๐
๒. Agriculture, Fisheries and Forestry	๖	๔	๑๐
๓. Communication, Information Technology and the Arts	๖	๔	๑๐
๔. Economics, Finance and Public Administration	๖	๔	๑๐
๕. Education and Vocational Training	๖	๔	๑๐
๖. Employment, Workplace Relations & Workforce Participation	๖	๔	๑๐
๗. Environment and Heritage	๖	๔	๑๐
๘. Family and Human Services	๖	๔	๑๐
๙. Health and Ageing	๖	๔	๑๐
๑๐. Industry and Resource	๖	๔	๑๐
๑๑. Legal and Constitutional Affairs	๖	๔	๑๐
๑๒. Member's Interests	๔	๓	๗
๑๓. Privileges ^๑	Na	Na	๑๑
๑๔. Procedure	๔	๓	๗
๑๕. Publications	Na	Na	๗
๑๖. Selection ^๒	Na	Na	๑๑
๑๗. Science and Innovation	๖	๔	๑๐
๑๘. Transport and Regional Services	๖	๔	๑๐

หมายเหตุ :

๑. คณะกรรมาธิการด้านเอกสิทธิ์ (Privileges Committee) ประกอบด้วยกรรมาธิการจำนวน ๑๑ คน ได้แก่ ผู้นำในสภาผู้แทนราษฎร รองผู้นำฝ่ายค้าน และสมาชิก ๙ คนในสภาผู้แทนราษฎร

๒. คณะกรรมาธิการสรรหา (Selection Committee) ประกอบด้วย กรรมาธิการ จำนวน ๑๑ คน ได้แก่ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หัวหน้าวิปรัฐบาล หัวหน้าวิปฝ่ายค้าน วิปพรรคการเมืองอื่น ๆ สมาชิกสภาฝ่ายรัฐบาล ๔ คน และสมาชิกสภามิใช่ฝ่ายรัฐบาล ๓ คน โดยองค์ประชุมจำนวน ๕ คน

นัยกสูตร "การพัฒนามาตรการระดับสูง" หน้าที่ ๑
ระพีพันธุ์ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ภาคผนวก ค

คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญรัฐสภาสัมฤทธิ์

คณะกรรมการ	จำนวน
๑. Protection of Human Right & Reception of Complaints	๙
๒. Finance and Banking	๙
๓. Economics, Planning, Investment, Rural Development, and Environment	๙
๔. Interior, National Defense, Investigations, and Anticorruption	๙
๕. Foreign Affairs, International Cooperation, Media, and Information	๙
๖. Legislation	๙
๗. Education, Religious Affairs, Culture and Tourism	๙
๘. Health, Social Affairs, Labour, and Women's Affairs	๙
๙. Public Works, Transportation, Telecommunications, Post, Industry, Energy, And Commerce	๙

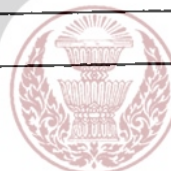

ภาคผนวก ง

คณะกรรมการธิการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการธิการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์

คณะกรรมการ	จำนวน (คน)
๑ Accounts	๗๕
๒ Agrarian Reform	๖๕
๓ Agriculture & Food	๑๓๐
๔ Appropriations	๑๘๕
๕ Agriculture & Fisheries Resources	๕๕
๖ Banks & Financial Intermediaries	๕๕
๗ Basic Education & Culture	๙๕
๘ Civil Service and Professional Regulation	๔๕
๙ Human Rights	๓๐
๑๐ Constitutional Amendments	๔๕
๑๑ Cooperatives Development	๔๕
๑๒ Dangerous Drugs	๕๐
๑๓ Ecology	๓๕
๑๔ Economic Affairs	๔๕
๑๕ Energy	๙๕
๑๖ Ethics & Privileges	๒๕
๑๗ Foreign Affairs	๖๕
๑๘ Games & Amusement	๑๒๐
๑๙ Good Government	๑๕๕
๒๐ Government Enterprises & Privatization	๓๐
๒๑ Government Reorganization	๔๕
๒๒ Health	๘๐
๒๓ Higher & Technical Education	๙๐
๒๔ Housing & Urban Development	๖๕
๒๕ Information Communications Technology	๕๕
๒๖ Interparliamentary Relations and Diplomacy	๔๕
๒๗ Justice	๖๐

หลักสูตร "การพัฒนากฎหมายระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

นี่เป็นสาระทั้งหมดที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้
จัดทำเพื่อการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสูตรเท่านั้น
มิอาจนำไปเป็นต้นฉบับการตีพิมพ์ใดๆ ได้

ภาคผนวก ง (ต่อ)

คณะกรรมการ		จำนวน (คน)
๒๘	Labor and Employment	๕๕
๒๙	Legislative Franchises	๗๕
๓๐	Local Government	๘๕
๓๑	Mindanao Affairs	๒๕
๓๒	Muslim Affairs	๒๕
๓๓	National Cultural Communities	๓๐
๓๔	National Defense & Security	๘๕
๓๕	Natural Resources	๗๕
๓๖	Oversight	๕๕
๓๗	People's Participation	๒๕
๓๘	Population & Family Relations	๒๕
๓๙	Poverty Alleviation	๒๐
๔๐	Public Information	๓๐
๔๑	Public Order & Safety	๗๕
๔๒	Public Works & Highways	๑๔๕
๔๓	Railways & RO - RO (Roll On - Roll off) Systems	๒๕
๔๔	Revision of Laws	๒๕
๔๕	Rules	๕๕
๔๖	Rural Development	๒๕
๔๗	Science & Technology	๔๐
๔๘	Small Business & Entrepreneurship Development	๒๐
๔๙	Social Services	๓๕
๕๐	Suffrage & Electoral Reforms	๔๐
๕๑	Tourism	๗๐
๕๒	Trade & Industry	๗๕
๕๓	Transportation	๑๒๐
๕๔	Veterans Affairs & Welfare	๓๐
๕๕	Ways & Means	๑๒๐
๕๖	Women	๔๕
๕๗	Youth & Sports Development	๔๐

หลักสูตร "การพัฒนาระบบบริหารระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

"เนื้อหาสาระทั้งหมดที่ปรากฏในเอกสารฉบับงานนี้
จัดทำเพื่อการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเท่านั้น
มิอาจนำไปเป็นหลักฐานอ้างอิงข้อใด ๆ ทั้งสิ้น"

ภาคผนวก จ

คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรเป็นน

รายชื่อ	จำนวน
๑. คณะกรรมการกิจการคณะรัฐมนตรี	๓๐
๒. คณะกรรมการการบริหารสาธารณะ, การเคหะ, การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม	๔๐
๓. คณะกรรมการการยุติธรรม	๓๕
๔. คณะกรรมการการต่างประเทศ	๓๐
๕. คณะกรรมการการคลัง	๔๐
๖. คณะกรรมการการศึกษา, วัฒนธรรม, กีฬา, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๔๐
๗. คณะกรรมการการสาธารณสุข, แรงงาน และสวัสดิการ	๔๕
๘. คณะกรรมการการเกษตร ป่าไม้และประมง	๔๐
๙. คณะกรรมการการเศรษฐกิจ, การค้าและการอุตสาหกรรม	๔๐
๑๐. คณะกรรมการการที่ดิน, โครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง	๔๕
๑๑. คณะกรรมการการสิ่งแวดล้อม	๓๐
๑๒. คณะกรรมการการความมั่นคง	๓๐
๑๓. คณะกรรมการการนโยบายพื้นฐานของประเทศ	๓๐
๑๔. คณะกรรมการการงบประมาณ	๕๐
๑๕. คณะกรรมการการตรวจสอบและสังเกตการณ์การบริหาร	๔๐
๑๖. คณะกรรมการการข้อบังคับและการบริหารงาน	๒๕
๑๗. คณะกรรมการการระเบียบวินัย	๒๐

ภาคผนวก จ

คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา

คณะกรรมการ	จำนวน (คน)
๑. Agriculture	๔๙
๒. Appropriations	๖๖
๓. Armed Services	๖๑
๔. Budget	๔๓
๕. Education & the work force	๔๙
๖. Energy & Commerce	๕๗
๗. Financial Services	๖๙
๘. Government Reform	Na
๙. Homeland Security	๔๙
๑๐. House Administration	๙
๑๑. International Relations	๔๖
๑๒. Judiciary	๓๗
๑๓. Resources	๕๒
๑๔. Rules	๑๒
๑๕. Science	๔๘
๑๖. Small Business	๓๖
๑๗. Standards of Official Conduct	๑๐
๑๘. Transportation & Infrastructure	๗๕
๑๙. Veterans Affairs	๓๑
๒๐. Ways & Means	๔๑

หมายเหตุ Na ไม่มีข้อมูล

หลักสูตร "การพัฒนากับการระดับสูง" รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

งานนี้จัดทำขึ้นโดยที่ปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร
จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาและเรียนรู้ตามหลักสุตรที่
มีอำนาจนำไปเป็นเกณฑ์ในการอ้างอิงได้ ๆ ทั้งสิ้น

ภาคผนวก ช

คณะกรรมการธิการและจำนวนกรรมาธิการในคณะกรรมการธิการสามัญ
ประจำสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ

คณะกรรมการ	จำนวน (คน)
๑. Accommodation & works	๙
๒. Appropriation	๙
๓. Broadcasting	๑๐
๔. Catering	๙
๕. Constitutional Affairs	๑๑
๖. Culture, Media & Sport	๑๑
๗. Defence	๑๑
๘. Education & skills	๑๑
๙. Environment Audit	๑๖
๑๐. Environment, Food & Rural Affairs	๑๗
๑๑. European Scrutiny	๑๔
๑๒. Finance & Services	๑๑
๑๓. Foreign Affairs	๑๑
๑๔. Health	๑๑
๑๕. Home Affairs	๑๑
๑๖. Information	๙
๑๗. International Development	๑๑
๑๘. Liaison	๓๖
๑๙. Modernization of the House of Commons*	๑๕
๒๐. Northern Ireland Affairs	๑๓

ภาคผนวก ช (ต่อ)

คณะกรรมการ		จำนวน (คน)
๒๑.	Office of the Deputy Prime Minister	๑๑
๒๒.	Procedure	๑๓
๒๓.	Public Accounts	๑๖
๒๔.	Public Administration*	๑๑
๒๕.	Regulatory Reform	๑๖
๒๖.	Science & Technology	๑๑
๒๗.	Scottish Affairs	๑๑
๒๘.	Standards Privileges	๑๐
๒๙.	Statutory Instruments*	๗
๓๐.	Trade & Industry	๑๑
๓๑.	Transport	๑๑
๓๒.	Treasury	๑๑

หมายเหตุ : * เป็นคณะกรรมการวิสามัญ

ภาคผนวก ซ

คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส

คณะกรรมการ	จำนวน (คน)
๑. Cultural, Family & Social Affairs Committee	๑ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๒. Economic, Environment & Regional Planning	๑ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๓. Foreign Affairs	๑ ใน ๘ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๔. National Defence & Armed Forces	๑ ใน ๘ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๕. Finance, General Economy & Planning	๑ ใน ๘ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๖. Constitutional Act, Legislation & general Administration	๑ ใน ๘ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หมายเหตุ : รวมจำนวนกรรมการทั้งหมด ๖ คณะจะเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนทั้งสภา

ภาคผนวก ญ

คณะกรรมการธิการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการธิการสามัญรัฐสภาไทย

คณะกรรมการ	จำนวน
๑ Business & Industry	๑๓
๒ Family , Cultural Affairs & Government Administration	๑๓
๓ Finance & Economic Affairs	๒๐
๔ Defense	๑๐
๕ Justice	๑๒
๖ Education , Research & Church Affairs	๑๖
๗ Local Government	๑๔
๘ Scrutiny & Constitutional Affairs	๑๐
๙ Business & Industry	๑๔
๑๐ Transport & Communications	๑๕
๑๑ Health & Social Affairs	๑๔
๑๒ Foreign Affairs	๑๕

ภาคผนวก ฎ

คณะกรรมการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎรนิวซีแลนด์

คณะกรรมการ	จำนวน
๑ Business	๙
๒ Commerce	๘
๓ Constitutional Arrangements	Na
๔ Education & Science	๑๐
๕ Finance & Expenditure	๑๒
๖ Fisheries & Other Sea – related Legislation	๑๒
๗ Foreign Affairs , Defense & Trade	๙
๘ Government Administration	๕
๙ Health	๑๑
๑๐ Justice & Electoral	๑๑
๑๑ Law & Order	๘
๑๒ Local Government & Environment	๑๒
๑๓ Maori Affairs	๗
๑๔ Officers of Parliament	๑๐
๑๕ Primacy Production	๑๐
๑๖ Privileges	๑๐
๑๗ Regulations Review	๘
๑๘ Social Services	๑๐
๑๙ Standing Orders	๑๐
๒๐ Transport & Industrial Relations	๙

ภาคผนวก ฎ

คณะกรรมการธิการและจำนวนกรรมการในคณะกรรมการธิการสามัญ
สภาผู้แทนราษฎรเนเธอร์แลนด์

คณะกรรมการธิการ	จำนวน
๑ Agriculture , Nature and Food Quality	๕๙
๒ Defense	๕๙
๓ Economic Affairs	๕๙
๔ Education , Culture & Science	๕๙
๕ European Affairs	๕๙
๖ Finance	๕๙
๗ Foreign Affairs	๕๙
๘ Health , Welfare and Sport	๕๙
๙ Interior and Kingdom Relations	๕๙
๑๐ Justice	๕๙
๑๑ Netherlands Antilles and Aruban Affairs	๕๙
๑๒ Social Affairs & Employment	๕๙
๑๓ Spatial Planning , Housing & the Environment	๕๙
๑๔ Transport , Public Works and Water Management	๕๙

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวสุกัญญา หอมชื่นชม

วัน เดือน ปีเกิด ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

ตำแหน่ง (ปัจจุบัน) ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประวัติการศึกษา

- ปี ๒๕๔๗ ปริญญาเอก ปรัชญาดุสิตบัณฑิตการศึกษารัฐวิเทศศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ)
- ปี ๒๕๓๗ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปี ๒๕๓๒ ปริญญาโท พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาการเศรษฐกิจ) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ปี ๒๕๒๙ ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการรับราชการ

- ปี ๒๕๔๖ ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน (วิทยาการ ๔ ว.) สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๔๕ ผู้อำนวยการกลุ่มงานสหภาพรัฐสภา (เจ้าหน้าที่พิเศษสัมพันธ์ ๘) สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๔๕ ผู้อำนวยการกลุ่มงานสหภาพรัฐสภา (เจ้าหน้าที่พิเศษสัมพันธ์ ๗) สำนักองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๔๐ หัวหน้าฝ่ายสหภาพรัฐสภา (เจ้าหน้าที่พิเศษสัมพันธ์ ๗) กององค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๓๖ วิทยาการ ๕ ฝ่ายบริการค้ำค้ำ หอสมุดรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ปี ๒๕๓๔ วิทยาการ ๔ งานบริการค้ำค้ำ ศูนย์บริการเอกสารและค้ำค้ำ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะอนุกรรมการ WTO สาขาการค้าบริการด้านการเงินสำหรับกลุ่มธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank Financial Services) ตามประกาศสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ที่ ๐๐๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๗)
- เลขานุการคณะผู้แทนไทยในการประชุมสหภาพรัฐสภาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ณ นครเจนีวา ตมสัมพันธ์รัฐสภา (ปี ๒๕๔๔)
- อนุกรรมการฝ่ายวิชาการ การประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๒ ระหว่างวันที่ ๒ - ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ กรุงเทพมหานคร (คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๒ ที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔)
- กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมรัฐสภาเนื่องในโอกาสการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังค์ถัด) ครั้งที่ ๑๐ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร (คำสั่งรัฐสภาที่ ๒๗/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒)
- เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนไทยในการประชุมสหภาพรัฐสภา ณ กรุงโคโรประเทศอียิปต์ (ปี ๒๕๔๐) กรุงอูลานบาตอร์ ประเทศมองโกเลีย (ปี ๒๕๔๒) กรุงจาร์การ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย (ปี ๒๕๔๓) กรุงฮาวานา ประเทศคิวบา (ปี ๒๕๔๕) กรุงซานโตอาโก ประเทศชิลี (ปี ๒๕๔๖)
- เลขานุการคณะผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมสมาคมบรรณารักษ์ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงแคนเบอร์รา และนครซิดนีย์ เครือรัฐออสเตรเลีย (ปี ๒๕๓๖)
- ผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (ปี ๒๕๔๗)

